

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Tractatvs De Ordine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

TRACTATUS DE ORDINE.

DIFFICULTAS PRIMA.

Quid, & quotuplex sit Ordo.

CIRCA prius, nomen *Ordo*, quod variè accipitur, per antonomasiam & appropriationem quamdam significat certum quemdam gradum & statum eorum, qui ad certa officia Ecclesiastica consecratur. Ordo ergo dicto nomine per antonomasiam significatus, est gradus eminens in Ecclesia Dei, quo supra laicos ascenditur ad officium aliquod Ecclesiasticum, ordinatum ad Sacrificium Missæ peragendum, sacro seu Ecclesiastico ritu collatus, & stabilis pro vita initiati.

Circa posterius hæretici nostri temporis tenent, in Ecclesia tantum esse tres ordines, nempe *Episcopatum, Presbyteratum, & Diaconatum*; & reliqua officia quæ sunt in Ecclesia, non esse Ordines Ecclesiasticos, quia tantum in tribus prædictis conueniunt generaliter Patres; & reliqua, excepto officio Exorcistæ, possunt à laicis non consecratis exerceri.

Catholici tamen conueniunt, in Ecclesia esse septem Ordines Ecclesiasticos, nempe *Ostiarium, Lectoratum, Exorcistatum, Acolythatum, Subdiaconatum, Diaconatum, & Presbyteratum*; quorum mentionem faciunt Clemens Epist. 2. ad fratres Domini, Ignatius Epist. ad Antioch. Cornelius Papa ad Fabianum Antioch. & Caius Epist. ad Felicem; & quoad ordines *Presbyteratum & Diaconatum* constat ex Scriptura, ut postea videbimus; & quoad omnes prædictos definitur in Tridentino sess. 23. c. 2.

Et quoad eos omnes constat ratione: quia omnes septem sunt gradus eminentes, quibus in Ecclesia supra laicos ascenditur ad officia Ecclesiastica, ad Sacrificium Missæ ordinata ritu Ecclesiastico stabiliter collati; ergo. Et in primis, quod eis omnibus ascendatur ad officia ordinata ad Sacrificium Missæ, constat: quia officium Presbyteri immediate ordinatur ad Sacrificium Missæ conficiendum; & officia Diaconi & Subdiaconi, ad assistendum & ministrandum in altari Presbytero sacrificanti; & officium Acolythi, ad subministrandum ampullas, & cereos deferendos; & officium Exorcistæ, ad expellendos demones ab obsessis, quo apti redduntur ut Sacrificio Missæ interfint; & officium Lectoris, ad legendum sacram Scripturam, ut media lectione excitet animas assistentium, ut debita reuerentia Sacrificio Missæ assistant; & officium Ostiariorum, ut solos dignos ad assistendum admittat. Deinde quod omnes septem prædicti gradus ritu Ecclesiastico stabiliter pro vita initiati conferantur, constat, & patet.

Quod verò nonnulli ex Patribus non numerent omnes prædictos Ordines, non fauet hæreticis; quia qui aliquos, numerant omitentes reliquos, non intendunt omnes Ordines Ecclesiasticos numerare: & non desunt Patres, qui omnes septem numerent.

Quod verò officia minorum Ordinum, excepto Exorcistæ, iam etià exerceantur à merè laicis, prouenit, quia sæpè desunt ordinati qui illa possint commodè obire, & non quia potestas ritè concessa ad eorum actus non sit Ordo Ecclesiasticus.

DIFFICULTAS II.

Utrum Ordines Ecclesiastici sint plures, quàm dicti septem.

MAIOR in 4. d. 24. q. 1. Caietanus to. 1. Opus tract. 11. Altihiodorensis l. 4. Summe tract. 3. q. 1. E. kius Homil. de Ordin. Angelus v. Ordo. 1. n. 1. & nonnulli alij apud Valentiam disp. 9. q. 1. pun. 2. Sebastianus Cæsar q. 3. Procem. & nonnulli alij Canonistæ apud Nauarrum c. 22. n. 18. & plures alij, docent, Ordines Ecclesiasticos esse plures quàm dictos septem. Auctores tamè huius sententiae non conueniunt in assignando numerum, vel in assignando Ordinem vel ordines præter dictos septem: quia alij existimant, Ordines Ecclesiasticos esse octo, & ex his Doctores quidam dictos septem addunt *primam tonsuram*; quidam verò *Episcopatum*. Alij verò existimant, Ordines Ecclesiasticos esse nouem, & ex his Doctores quidam dictos septem addunt *Episcopatum & Archiepiscopatum*, quidam verò *primam tonsuram & Episcopatum*. Alij existimant esse decem, & dictos septem addunt *primam tonsuram, officium Cantoris, & Episcopatum*.

Et in primis, quod *prima tonsura* sit Ordo Ecclesiasticus, indicatur in cap. *Cum contingat*, de *Etate & qualitate ordinandorum*, dum *prima tonsura* appellatur ordo Clericatus, & ex Motu proprio Sixti V. edito anno 1588. contra male promotos, ubi *primam tonsuram* appellat characterem clericalem. Deinde quod officium Cantoris in Ecclesia sit etiam Ordo, constare videtur ex eo, quod in Pontificali Romano ponitur ordinatio *Psalmista seu Cantoris*, & distincta ab alijs ordinationibus. Ratione quoque probari videtur, quia officium Cantoris in Ecclesia est gradus quidam, quo quis in Ecclesia constituitur supra laicos ad psallendum; iuxta & supra *prima tonsura* initiatus, & qui ritu Ecclesiastico conferri potest, ut patet ex Pontificali Romano. Et tandem quod Episcopatus sit Ordo Ecclesiasticus, constabit ex Difficultate sequenti.

S. Thomas verò in Supplemento q. 12. art. 2. Vasquez d. 240. c. 5. Egidius d. 20. du. 2. Reginaldus lib. 3. cap. 1. Adamus disp. 7. q. 2. dub. 2. & tam communiter Doctores docent, & merito, tantum esse prædictos septem Ordines Ecclesiasticos. Quod non leuiter indicat Tridentinum sess. 23. c. 2. dum definit, septem esse Ordines Ecclesiasticos, & prædictos assignans, & enumerans: quia cum ibi dog-

Clemens.
Ignatius.
Corn. Pap.
Caius.

Trident.

DIFFICULTAS III.

Utrum Episcopatus sit Ordo Ecclesiasticus.

mati cē loquatur contra hæreticos, qui aliquos Ordines ex dictis septem admittēbant, & aliquos negabant, diminutam doctrinā traderet, non numerando omnes. Quod etiam constar, discurrendo per omnia alia officia, quibus ratio ordinis conuenire videtur.

Trident. Et in primis, quod prima tonsura non sit Ordo Ecclesiasticus, supponit Tridentinum vbi supra, dum, postquā dixit, plures esse in Ecclesia Dei ministros ordines qui Sacerdotio deseruiunt, subdit, ita illos esse distributos, vt qui iam clericali tonsura insigniti sunt, per minores ad maiores ascendant. vbi supponit, primam tonsuram præsupponi ad Ordines minores & maiores. Et ratione constar, quia prima tonsura non est potestas ad ministrandum & deseruiendū in Sacrificio Missæ, ad quod omnes Ordines Ecclesiastici instituti sunt, vt indicat Tridentinum sess. 23. c. 1. & 2. & ex se patet, sed tantum est destinatio & deputatio, qua quis tamquam aptus deputatur, vt possit ascendere ad gradum & ordinem Ecclesiasticū, ob quod à Sisto V. dicitur character clericalis, sed non dicitur Sacramentalis: ergo non est Ordo Ecclesiasticus, etiam si ex eo, quod sit destinatio vt quis possit ordinari, sit aliquo modo gradus eminens in Ecclesia supra alios fideles; & ob id prima tonsura in dicto c. *Cum contingat*, dicitur Ordo clericalis, sumptus iste pro statu clericali, & pro dicto aliquali gradu; & in eo sensu collatio illius in pontificali dicitur ordinatio.

Trident. Quod verò officium cantandi in Ecclesia non sit nunc Ordo Ecclesiasticus, constar ex eo, quod nunc, si confertur, nō conferatur ritu Ecclesiastico, sed tantum quibusdā verbis, vt ex Pontificali constar, neque stabili modo. Et quod neque nunc neque antiquitus fuerit Ordo Ecclesiasticus, constar ex eo, quod non sit potestas aliqua ad deseruiendū Missæ Sacrificio, sed tantum ad canendum in choro; & ideo in Pontificali, quamuis collatio officiorum ab officio Episcopi, vsque ad officium Otiarij appelletur ordinatio, non verò collatio officij Cantoris: à Clemente autem Romano lib. 3. Constit. Apost. cap. 11. & can. 27. Apostolorum, collatio officij Cantoris dicitur ordinatio latè, quia erat collatio officij Ecclesiastici, & forsan fiebat ritu Ecclesiastico, & modo stabili.

Clement. Et quod officium laborantium, seu fossariorum, & sepelientium mortuos, non sit Ordo Ecclesiasticus, certum est: quia modò non confertur ritu Ecclesiastico, neque stabili modo. Et quod neque modò neque antiquitus fuerit, constar, quia non est neque fuit potestas aliqua ad deseruiendū Sacrificio Missæ. Et tandem, quod nullum aliud officium Ecclesiasticū sit neque fuerit Ordo Ecclesiasticus, probatur, quia nullum aliud officium Ecclesiasticum est, neque constar fuisse potestas ad deseruiendū Sacrificio Missæ, neque confertur, neque constar fuisse collatum ritu aliquo Ecclesiastico, neque stabili modo.

Potestas verò Sacerdotis ad absoluendum à peccatis, non tam est Ordo, quam iurisdicctio; quia non est in ordine ad Sacrificium Missæ. Dicit tamen potest Ordo reduciue, quia est potestas annexa ordini Sacerdotij ad consecrandum Corpus & Sanguinem Christi, & eum Ordinem supponens; & ob eandem rationē potestas ordinaria conficiendi reliqua Sacramenta, excepto Ordine & Matrimonio, dici potest Ordo reduciue: quia etiam supponit Ordinem ad consecrandum Corpus & Sanguinem Christi, & ei annectitur.

Supponimus contra hæreticos, Episcopatum esse distinctum à simplici Sacerdotio, saltem tamquam includentem ab inclusio: imò & iure diuino, vt dicemus Difficultate sequenti.

Est tamen difficultas, An Episcopatus, prout à Sacerdotio simplici distinctus, & ipsi superadditus, sit Ordo Ecclesiasticus.

Albertus in 4. d. 24. art. 39. Sotus q. 1. art. 2. & 3. Ferratensis 4. contra Gent. c. 76. Henriquez, l. 10. c. 2. Reginaldus l. 30. tra. 1. & Bonacina dis. 8. pun. 1. partem negatiuam tuerunt. Primò, quia Episcopatus, prout à simplici Sacerdotio distinctus, non est potestas ad consecrandum, neque ad ministrandum Sacerdoti consecranti. Secundo, quia alijs essent octo Ordines Ecclesiastici. Tertio, quia alijs Episcopatus, vt distinctus à Sacerdotio, imprimeret peculiarem characterem.

Alfiodorensis l. 4. Summa, tr. 8. q. 1. Maior in 4. dist. 24. q. 1. Valentia disp. 9. q. 1. par. 4. Vasquez disp. 240. cap. 3. Egidius disp. 20. dub. 2. Adamus disp. 7. q. 2. dub. 3. & Becanus c. 26. q. 2. partem affirmatiuā meritorie tradunt, quam non leuiter indicat Tridentinum sess. 23. c. 4. & eam exprimit Anacletus Papa Epist. 3. c. 1. Et ratione constar, quia Episcopatus, prout à simplici Sacerdotio distinctus, & ipsi superadditus, est gradus quidam & potestas in Ecclesia Dei, ritu Ecclesiastico & modo stabili collata in ordine ad Sacrificium Missæ, nempe ad efficiendos Sacerdotes potentes in altari sacrificare, & alios ministros Sacrificio Missæ deseruiētes. Ergo verè & strictè est Ordo Ecclesiasticus. Ex quo constar ad primam rationem aduersariorum.

Ad secundam respondemus, quod quamuis Episcopatus, prout à simplici Sacerdotio distinctus, sit Ordo Ecclesiasticus, non tamen sunt octo Ordines; quia vt sic distinctus, non est Ordo totaliter distinctus à simplici Sacerdotio, sed tantum partialis ab ipso partialiter distinctus; quia ex Episcopatu vt sic, & ex simplici Sacerdotio, integratur & perficitur vnum Sacerdotium; quia Episcopatus, vt distinctus à simplici Sacerdotio, est Ordo completus & perficiens Ordinem Sacerdotij, eo modo, quo potestas absoluendi à peccatis superaddita potestati consecrandi, complet & perficit simplex Sacerdotium; quia sicut potestas absoluendi, ita necessariò ex institutione Christi præsupponit potestatem consecrandi, vt hac non præsupposita, nequeat illa validè conferri; ita etiam potestas efficiendi Sacerdotes ita necessariò præsupponit Ordinem & potestatem simplicis Sacerdotij, vt hac non præsupposita, nequeat illa validè conferri; quia Episcopus est Sacerdos perfectus, secundus, & potens alios Sacerdotes creare, & ideo Episcopus comparatur eū simplici Sacerdote, sicut vir perfectus potens generare, cum iuvene nondū potente.

Et ad tertiam eadem proportionem respondemus, per Episcopatum imprimi characterem partialiter distinctū à characterē Sacerdotis ad absoluendum à peccatis, & à characterē ad consecrandū: ex quibus tribus, quasi ex partibus integrantibus, integratur vnus totalis character Sacerdotis perfecti, ita tamen, vt character ad efficiendos Sacerdotes nequeat validè imprimi, non præsuppositis duobus primis; sicut neque character ad absoluendum,

non præsupposito charactere ad consecrandum, quamvis omnes hi tres possint imprimi absq; characteribus inferiorum Ordinum.

Addimus, Archiepiscopatum esse omnino eundem Ordinem, ac Episcopatum: quia Archiepiscopus est verè Episcopus, nihil Ordinis habens supra Episcopum, sed aliquid tantum superioritatis. Et idem est de Patriarchatu, quia Patriarcha est Episcopus, qui est Princeps Episcoporum & Archiepiscoporum. Cardinalatum verò non esse Ordinem Ecclesiasticum, quia non est potestas in ordine ad Sacrificiū Missæ, quamvis sit quædam dignitas dignitate Episcopali superior, quoad vniuersalitatem regiminis; quia Cardinalis suo consilio iuuat Pontificem ad regendam vniuersalem Ecclesiam.

DIFFICULTAS IV.

Utrum Episcopatus Iure diuino sit distinctus à Presbyteratu, & eo superior.

Hæretici nostri temporis, secuti Aërium antiquum hæreticum, docent, Episcopos Iure diuino non esse à simplicibus Sacerdotibus distinctos, neque eis superiores, sed solo Iure Ecclesiastico: quod etiam expresse Armacanus l. 1. de Questionibus Armenorum c. 7. & 8. & id sensisse videtur Hieronymus in cap. 1. Epist. ad Titum, & Pseudo-Hieronymus Epist. ad Rusticum Narbonensem, de Septem gradibus Ecclesiæ cap. De sexto gradu, & Pseudo-Ambrosius in cap. 4. Epist. ad Ephesios. Quod indicare videtur Paulus Act. 20. & ad Titum 1. & sæpe alibi, dum eandem omnino personas modò vocat Presbyteros, & modò Episcopos, & ad Philip. 1. dum ait: *Paulus & Timotheus omnibus sanctis, qui sunt Philippis, cum Episcopis & Diaconibus.* quia faciens tantum mentionem Episcoporum & Diaconorum, videtur non agnoscere Sacerdotes ab Episcopis distinctos.

Ex quo prædicti hæretici deducunt, Ecclesiam immerito & iniuste distinxisse Episcopos à Presbyteris, & eos superiores Presbyteris in dignitate intituisset.

Durandus. Durandus verò in 4. d. 24. q. 5. Maior q. 1. Medina l. 1. de Sacrorum hominum continentia, c. 3. & 4. Eckius l. 3. de Primatu Petri, cap. 22. Vasquez disp. 240. Adamus disp. 7. quaest. 2. dub. 2. Becanus cap. 16. q. 2. Sebastianus Cæsar q. 4. Procemiali, & communiter Catholici docent, Episcopatum esse Iure diuino distinctum à simplici Presbyteratu, & eo superiorem.

Trident. Et in primis Episcopatu esse Iure diuino distinctum à Presbyteratu, supponit Tridentinū sess. 23. can. 6. dum damnat eos, qui dixerint in Ecclesia non esse hierarchiā diuinā ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, & Presbyteris, & ministris. vbi absque dubio supponit, Episcopos diuinā ordinatione esse distinctos à Presbyteris. Esse quoque Episcopos Iure diuino seu ordinatione diuinā superiores Presbyteris, satis indicat can. 7. sequenti, dum damnat eos, qui dixerint Episcopos non esse superiores Presbyteris, quia absque dubio loquitur de superioritate, quæ conuenit Episcopis in dicta hierarchia, quam can. 6. antecedenti ait fuisse diuinā ordinatione institutam.

Anaclet. P. Et vtrumque significat Anacletus Papa Epist. 4. c. 1. dum ait: *Sacerdotum Ordo bipartitus est, & sicut Dominus illum constituit, à nulla debet perturbari.* & dum subdit, Episcoporum Ordinem sub

Apostolis institutum fuisse, & Sacerdotum sub septuaginta duobus Discipulis. vbi Anacletus satis significat, ordinem Episcopalem ex Domini institutione distinctum esse à Sacerdotali, & etiam esse eo superiorem; quia Apostoli, quibus ex ipsius sententia Episcopi succedunt, fuerunt superiores Discipulis, quibus succedunt Sacerdotes.

Et vtrumque ratione probatur. Primum, quia Episcopus supra ea, quæ possunt simplices Sacerdotes, etiam potest valde ordinare Sacerdotes, & Episcopos, quod simplex Sacerdos non potest, adhuc ex commissione Papæ; ergo Episcopus distinctus est, & superior Presbyteris, ex institutione Christi, & non ex institutione humana, aliās ex humana commissione possent quod Episcopus.

Secundo, quia Episcopus, prout distinctus à simplici Sacerdotio, est Sacramentum, ut dicemus Difficult. VI. ergo ex institutione Christi est distinctus à simplici Sacerdotio; quia nihil potest esse Sacramentum, nisi ex institutione Christi. Quod si ex Christi institutione est distinctus à Sacerdotio, etiam ex eadem est ei inæqualis, & non inferior, ut patet, ergo superior.

Quod autem in Scriptura Episcopi aliquando appellantur Presbyteri, non conuincit Episcopos non esse Iure diuino distinctos à simplicibus Sacerdotibus: quia nomen *Presbyter*, quod est idem ac *senior*, etiam fuit accommodatum Episcopis, ut aduertit Vasquez d. 236. c. 9. Quod verò ad Philip. 1. tantum fiat mentio Episcoporum & Diaconorum, non est, quia Episcopi non distinguantur Iure diuino à Sacerdotibus simplicibus, sed quia ibi nomine Episcoporum etiam comprehenduntur simplices Sacerdotes; quia pro tunc, & pro multo tempore sequenti, nomen *Episcopus* etiam erat commune simplicibus Sacerdotibus, ut videri potest apud Vasquez. Iam tamen vltus Ecclesiasticus obtinuit, ut nomē *Presbyter* tantum tribuatur simplicibus Sacerdotibus, & nomen *Episcopus* solis Episcopis.

Inter Episcopum autem, & inter Ecclesiam cuius est Episcopus, quamvis ab infidelibus occupatam, esse matrimonium seu vinculum, tradunt Eusebius Epist. 2. Calixtus Epist. 2. c. 3. & referuntur can. *Sicut alterius uxor.* 7. q. 1. & Innocentius III. in cap. *Inter corporalia.* de Translacione Episcoporum: matrimonium autem hoc inchoatur electione, & fit ratū confirmatione, & consummatur consecratione, quamvis non omnino absque possessione, & dissolui nequit absque licentia Pontificis, habentis ad id vicem Dei, ut constat ex Innocentio III. vbi supra, neque absque aliqua iusta causa. Vnde translatio Episcopi ex vna Ecclesia in aliam (quæ non fit absq; dissolutione prioris vinculi) nequit fieri absque licentia Pontificis, & absque iusta causa, de quo videri potest Vasquez disp. 241.

DIFFICULTAS V.

Qui Ordines sint maiores, & qui minores, & qui sacri, & qui non, & quæ singulorum officia.

Circa primum conueniunt Doctores, tres Ordines, nempe Presbyteratus, Diaconatus, & Subdiaconatus, esse maiores; reliquos verò quatuor Ordines, nempe Acolythatus, Exorcistatus, Leitoratus & Ostiarius, esse minores. Quod non leuiter indicat Tridentinū sess. 23. c. 2. Ordo Presbyteratus

teratus dicitur maior propter sui excellentiam, & destinatione ad maximum munus, nempe consecrandi; Ordines verò Diaconatus & Subdiaconatus etiam dicuntur maiores, quia Diaconus & Subdiaconus immediatè & proximè assistunt & ministrant in altari Presbytero consecranti: reliqui verò quatuor Ordines dicuntur minores, quia sunt inferiores tribus dictis, & ad actiones inferiores, & quibus non ministratur immediatè Presbytero solemniter consecranti.

Circa secundum continentur Doctores, Ordines Presbyteratus, Diaconatus & Subdiaconatus esse sacros, ut constat ex cap. *A multis*, de Etate & qualitate ordinandorum, & ex can. *Nullus*, dist. 6. quibus olim Ordo Subdiaconatus non fuerit sacer, ut dicitur in d. cap. *A multis*; reliquos verò quatuor non esse sacros. Tres priores dicuntur sacri, non quia sint Sacramenta, quia ob hanc rationem Subdiaconatus semper fuisse sacer, quia semper fuit Sacramentum; sed quia ipsis est annexa obligatio non contrahendi matrimonium, & consequenter etiam non fornicandi, quo dicti ministri Deo sacrantur.

Circa tertium, ab infimis Ordinibus incipiendo, Ostiariis seu Ianitoribus in Pontificali (in quo singulorum officia assignantur) attribuitur, Primò, aperire Ecclesiam & Sacramentum; Secundò, aperire librum ei qui prædicat, quod iam non est in usu; Tertio, percutere cymbalum & campanam, subintelligit tempore Sacrificij.

Lectoribus in Pontificali attribuitur, Primò, legere ea quæ prædicantur; Secundò, lectiones cantare; Tertio, benedicere panes, & omnes fructus novos, in quo ipsis assignantur munera quæ Subdiaconis, & Diaconis, & Presbyteris conveniunt; ea tamen absque dubio Lectoribus cum minore solennitate conveniebant. Quomodo autem ab ipsis fierent, conijci nequit, quia iam diu non sunt in usu.

Exorcistis in Pontificali attribuitur, Primò, per impositionem manus daemones ab energumenis pellere; Secundò, dicere populo, ut qui non communicat, det locum alteri volenti communicare; Tertio, aquam in ministeriū Baptismi videlicet, fundere. Obseruat Vasquez ex Alcuino, peculiare esse inter minores Ordines, ut qui non est Ordine Exorcistatus insignitus, nequeat uti officio exorcizandi, quia ita moribus receptum est.

Acolythis in Pontificali attribuitur, Primò, ceroterarium ferre, ob quod etiam dicuntur Ceroterarii; Secundò, luminaria Ecclesiae accendere; Tertio, vinum & aquam ad Eucharistiam ministrare.

Subdiaconis (id est Subministris) in Pontificali attribuitur, Primò, aquam ad ministeriū altaris præparare; Secundò, pallas altaris & corporalia ablueri; Tertio, Diacono ministrare, id est, subservire in his quæ pertinent ad Sacrificiū; Quarto, eidem calicem & patenā in usum Sacrificij offerre; Quintò, Epistolam in Sacrificio Missæ canere; Sextò, in Pontificali indicatur ad Subdiaconos pertinere, oblationes populi suscipere, & supra altare ponere.

Diaconis, utpote per antonomasiam ministris Presbyterorum, in Pontificali attribuitur, ministrare ad altare, baptizare & prædicare: sed baptizare (imò & prædicare) non convenit illis, nisi ex commissione Presbyteri, & gravi necessitate existente, & etiam absque dicta commissione in extrema necessitate, & absente Presbytero, ut diximus. Tractatu de Baptismo, Disput. 11. Diffic. 11. Inter ministeria autem ad altare quæ Diacono conveniunt,

præcipue olim fuit administratio Sanguinis populo, quæ iam non est in usu, & conveniebat illis eo modo quo baptizare; & nunc ipsis convenit cantatio Evangelij in Sacrificio Missæ, quæ an eis conveniat ex vi suæ ordinationis & institutionis Christi, dicemus Difficul. xii. Eis quoque olim conveniebat dispensatio seu administratio bonorum Ecclesiæ in pauperes, ut constat ex Legenda S. Laurentij, non ex vi suæ ordinationis, sed ex institutione Ecclesiæ imitantis Apostolos, qui Act. 6. elegerunt Stephanum, & alios sex viros Spiritu sancto plenos, ut quotidianum victum in pauperes distribuerent, qui viro postea ordinati fuerunt Diaconi, de quo Vasquez disp. 236.

Presbyteris seu Sacerdotibus in Pontificali hæc quinq; attribuuntur, offerre videlicet, benedicere, præesse, prædicare & baptizare. Offerre idem est quod consecrare & sacrificare; & sub verbo *præesse*, quod pascere & regere significat, etiam comprehenditur absolovere à peccatis: & ex dictis quinque muneribus, benedicere populum videlicet, & fructus, & aquam, & alia, ipsis tantum convenit iure humano; reliqua verò quatuor illis conveniunt iure diuino.

Episcopis verò, qui sunt Presbyteri perfecti & còpleti, in Pontificali attribuitur iudicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, & baptizare, quæ omnia Episcopo conveniunt ex institutione Christi. Sub verbo *iudicare* non tantum significatur iudiciū in foro conscientie circa peccata, sed etiam in foro exteriori & iudiciali: & verbo *interpretari* significatur prædicatio verbi diuini: & verbo *consecrare* significatur confectio Chrismatis, imò etiam administratio Confirmationis: & verbo *offerre* significatur consecratio & sacrificatio.

Vnde ex dictis sex muneribus, quæ Episcopo conveniunt, tria etiam conveniunt simplicibus Sacerdotibus, nempe interpretari, offerre, & baptizare, imò etiam quædam pars muneris iudicandi; quia etiam eis convenit iudicare peccata in foro interiori conscientie.

DIFFICULTAS VI.

Utrum Ordo sit Sacramentum novæ Legis.

Nomine Ordinis intelligimus ordinationem ipsam, qua Ordo cõfertur, quæ ab effectu, quem confert, dicitur Ordo: & non procedit difficultas de omnibus Ordinibus seu ordinationibus determinatè, sed de ordinatione seu Ordine vagè, & quasi in univèrsum, an scilicet aliqua ordinatio, siue hæc siue illa, sit Sacramentum novæ Legis gratiam conferens.

Lutherus lib. de Captivitate Babylonica, cap. de Lutherus. Ordine, Illyricus in Confessione Antuerpiensi c. 11. Illyricus. & Kemnitius 2. par. Examinis, negant esse ordinationem aliquam in Sacramentum institutam. Kemnitius

De fide tamen est, Ecclesiastica ordinationem, siue hanc siue illam, esse Sacramentum novæ Legis, gratiam conferens. Quod definitum est ab Eugenio IV. in suo Decreto, & à Tridentino sess. 7. c. 1. Trident. de Sacram. in gen. & sess. 23. c. 3. & id tradiderunt Innocentius I. Epist. 18. c. 3. Leo I. Epist. 81. & 87. Innoc. I. c. 1. Anastasius II. Epist. ad Anastasium Imp. c. 7. Anast. II. Dionysius. Dionysius. Nysenus. Nysenus. Ambrosius. Ambrosius. Augustinus. Augustinus. Gregorius. Gregorius.

Et id indicat Paulus 1 ad Timoth. 4. dum ait: *Noli negligere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi per prophetiam, cum impositione manuum Presbyterij.* Et 2 ad Timoth. 1. dum ait: *Admones te, ut resuscites gratiam, quæ est in te per impositionem manuum mearum.* In quibus locis dicitur, ordinationem fieri ritu sensibili, impositione videlicet manuum, & per hanc conferri gratiam. Hanc autem esse sanctificantem, deducitur ex verbis, quibus statim explicat qualitatem illius, ex illis videlicet: *Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.* Et id etiam indicat Christus Ioan. 20. dum Discipulos suos ordinans partialiter in Sacerdotes, infusus in eos dixit, *Accipite Spiritum sanctum*, quibus indicat, in ordinatione Sacerdotis conferri gratiam sanctificantem.

DIFFICULTAS VII.

Vtrum ordinationes Episcopi & Presbyteri sint Sacramenta nouæ Legis.

Conueniunt Catholici, ordinationem Presbyteri seu Sacerdotis esse Sacramentum nouæ Legis, gratiam conficiens. Quod constat ex Tridentino sess. 23. canonibus 1. & 2. inter se comparatis. Et quidem si alicui ordinationi conuenit esse Sacramentum nouæ Legis, maximè ordinationi Presbyteri, quia per eam confertur Presbytero potestas consecrandi, & potestas absolueudi à peccatis, quæ sunt maximæ & excellentissimæ omnium, & ad quarum exercitium gratia Sacramentalis non est parum utilis.

Est tamen difficultas, An ordinatio Episcopi, prout distincta ab ordinatione Presbyteri, & ipsi superaddita, sit Sacramentum nouæ Legis.

Richardus. Richardus in 4. d. 24. art. 5. q. 2. Scotus quest. 1. Bonaventura par. 2. dist. art. 2. q. 3. Scotus q. 1. art. 3. & Couarruias l. 1. Variarum resolut. c. 10. n. 15. partem negatiuam tuentur. Primò, quia Episcopatus, prout superadditus Sacerdotio, non sit Ordo: Secundò, quia in ordinatione Episcopi nulla sit materia neque forma.

Durandus. Durandus verò in 4. dist. 24. q. 6. Medina l. 1. de Continentia, c. 15. Bellarminus c. 5. Valentia disp. 9. q. 1. par. 4. Vasquez disp. 240. c. 4. Egidius disp. 20. dub. 6. Adamus disp. 7. q. 2. dub. 2. Becanus c. 26. q. 3. & Sebastianus Cæsar q. 4. præfemiali §. 3. partem affirmatiuam meritò tradunt, quam indicat Paulus 1. ad Timoth. 4. & 2. ad Timoth. 1. dum in eis significatur, ordinatione, de qua ibi est sermo, esse Sacramentum gratiam conferens: in eis autem sermo est de ordinatione Timothei in Episcopum, superaddita ordinationi ipsius in Presbyterum: & eam etiam indicat Tridentinum sess. 23. c. 3. dum probat, sacram ordinationem esse Sacramentum gratiam conferens, ex illo 2. ad Timoth. 1. quia in hoc loco sermo est de ordinatione Episcopi, ut superaddita ordinationi Presbyteri.

Trident. Et ratione Theologica probatur: Quia in ordinatione Episcopi absolute & simpliciter confertur Spiritus sanctus, ergo in ea confertur gratia sanctificans. Consequentia probatur, quia Spiritus sanctus non confertur simpliciter, nisi media gratia sanctificante. Antecedens autem constat, tum ex Tridentino sess. 23. can. 4. ubi generaliter dicitur, per sacram ordinationem conferri Spiritum sanctum, tum ex forma ordinationis Episcopi, in qua ordinans dicit, *Accipe Spiritum sanctum.*

Trident. Et ratione Theologica probatur: Quia in ordinatione Episcopi absolute & simpliciter confertur Spiritus sanctus, ergo in ea confertur gratia sanctificans. Consequentia probatur, quia Spiritus sanctus non confertur simpliciter, nisi media gratia sanctificante. Antecedens autem constat, tum ex Tridentino sess. 23. can. 4. ubi generaliter dicitur, per sacram ordinationem conferri Spiritum sanctum, tum ex forma ordinationis Episcopi, in qua ordinans dicit, *Accipe Spiritum sanctum.*

DIFFIC. VII. & VIII.

Ad primam ergo rationem aduersariorum constat ex Difficul. 11. Episcopatum, ut à simplici Sacerdotio distinctum, esse Ordinem Ecclesiasticum. Et ad secundam constat Difficultate xi.

DIFFICULTAS VIII.

Vtrum ordinationes Diaconi & Subdiaconi sint Sacramenta nouæ Legis.

Durandus in 4. dist. 24. quest. 2. & Caietanus Distinctio. 1. Opus. Tract. 11. docent, neque ordinationem Diaconi, neque ordinationem Subdiaconi esse Sacramentum nouæ Legis: & quoad ordinationem Subdiaconi, id etiam docent Magister in 4. dist. 24. & Gratianus in suo Decreto dist. 21. Gratianus.

Et id generaliter probatur quoad utramque ordinationem. Primò, quia Sacramentum ordinationis confertur, ut quis fiat potens ad cōficienda Sacramenta, sicut Sacramentum Baptismi confertur, ut quis fiat habilis ad recipiēda reliqua Sacramenta: sed neque per ordinationem Diaconi, neque per ordinationem Subdiaconi, confertur potestas aliqua ad cōficienda Sacramenta; ergo non sunt Sacramenta, sed tantum preparationes quædā ad Sacramentum Sacerdotij, sicut exorcismus & catechismus ad Sacramenta Baptismi. Secundò, quia per neutram ordinationem imprimitur character, ergo neutra est Sacramentum. Consequentia patet, quia per Sacramentum Ordinis imprimitur character. Antecedens autē probatur, quia character est potestas ad faciendum aliquid, quod absque ipso non solum nō fit licitè, sed neque simpliciter fieri potest, per ordinationes autem Diaconi & Subdiaconi nulla datur potestas necessaria, ut aliquid simpliciter fiat, sed tantum ut fiat licitè; quia quidquid efficiunt Diaconus & Subdiaconus, fieri potest à quolibet alio, quamuis non licitè: ergo per illas nullus imprimitur character. Tertiò, quia si ordinationes Diaconi & Subdiaconi essent Sacramenta, essent plura quam septē Sacramenta. Quartò, quia ordinationes Diaconi & Subdiaconi nō sunt à Christo institutæ, ut indicat Anacletus Epist. 13. cap. 1. dum postquam enumerat Ordinem Episcoporum, & Ordinem Sacerdotum, ait: *Amplius quam isti duo Ordines, neque nobis à Deo collati sunt, neque Apostoli docuerunt.* Ergo non sunt Sacramenta nouæ Legis, quia nullum est quod non sit à Deo institutum.

Quindò, id specialiter de ordinatione Diaconi probatur, quia ordinationis Diaconi ad altare nulla fit mētio in Scriptura, sed tantum ad ministerium mensæ, ad quod nullum Sacramentum recipiebatur. Sextò, id specialiter probatur de ordinatione Subdiaconi; quia huius ordinatio confertur abij, manuum impositione, quæ ad Sacramentum Ordinis necessaria est, quia Sacramentū Ordinis per eam significatur. Septimò, quia ordo Subdiaconi non fuit sacer ab initio Ecclesiæ, ut constat ex can. *Nullus*, dist. 60. & ex cap. *A multis*, de Etate & qualitate ordinandorum: ergo ordinatio Subdiaconi non fuit à Christo instituta in Sacramentum, quia ex tunc ordo Subdiaconi esset sacer.

S. Thomas verò in 4. d. 24. q. 2. art. 1. q. 3. Bonaventura art. 1. q. 1. Richardus art. 3. q. 3. Paludanus dist. 3. quest. 1. Valentia disp. 9. q. 1. par. 4. Vasquez par. 2. disp. 238. Egidius disp. 28. dub. 6. & Adamus par. 2. disp. 7. q. 2. dub. 2. & Sebastianus Cæsar q. 4. §. 2. docent, & meritò, ordinationes Diaconi & Subdiaconi esse Sacramenta nouæ Legis.

100

Conc. Rom. cilium Romanum sub Siluestro can. 2. dum Ordines minores enumerat, ut rem in Ecclesia antiquam. Ex quo constat ad fundamentum aduersariorum.

Quando verò Clemens ubi supra ait, Exorcistam non fieri ordinatione, loquitur de Exorcista qui gratia sanitarum à Deo accepta sanabat energumenos.

DIFFICULTAS X.

Quæ sit materia, & quæ forma in ordinatione Episcopi.

Conueniunt Doctores, materiam proximam in ordinatione Episcopi esse impositionem manuum Episcoporum, & formam esse verba illa simul à tribus Episcopis manus imponentibus prolata, *Accipe Spiritum sanctum*. Quod non obsecurè deducitur ex Paulo 1. ad Tim. 4. dum sermonem instituens de ordinatione Timothei in Episcopum ait: *Noli negligere gratiam, quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyterij*, id est Conuentus Episcoporum. quia si in ordinatione Episcopi per impositionem manuum Episcoporum, & per prophetiam, id est per verba illa, *Accipe Spiritum sanctum*, confertur gratia, absque dubio manuum impositio est materia proxima, & dicta verba sunt forma.

Quod autem verba hæc, *Accipe Spiritum sanctum*, ita generalia sint, ut secundum se non denotent peculiarem gradum Episcopi, non obstat ut sint forma; quia quamuis verba illa secundum se non denotent gradum illum, eum tamen denotant, ut prolata à tribus Episcopis manus imponentibus: quia eo ipso, quod isti tres ministri solius gradus Episcopalis simul congregati, imponentes manus supra caput ordinandi, dicunt, *Accipe Spiritum sanctum*, denotant se eum accipere in suum consortium ad gradum Episcopalem; eisdem verò verbis prolatis ab Episcopo ordinante Diaconum, non denotatur gradus Diaconi (ob quod non sunt forma in ordinatione Diaconi, ut dicemus Difficult. XI.) quia Episcopus, qui est minister Diaconatus, non tantum est minister Diaconatus, sed etiam Presbyteratus & Subdiaconatus, & aliorum inferiorum Ordinum; ac proinde prædictis verbis, quamuis manus imponendo, non magis denotat se admittere ordinandum in suum consortium ad gradum Diaconi, quam ad gradus aliorum Ordinum.

Antonin.

Id verò, quod Antoninus 3. par. tit. 14. cap. 16. docet, nempe non tantum impositionem manuum Episcoporum, sed etiam impositionem libri Evangeliorum sub ceruicem consecrandi, esse materiam proximam ordinationis Episcopi, absque fundamento dicitur; quia nullum apparet: imò est contra rationem, quia in Sacramentis ab eodem ministro, à quo adhibetur materia proxima, debet applicari forma, seu proferri (excepto Sacramento Pœnitentiæ, quod institutum est instar iudicij, in quo interueniunt reus & iudex) aliàs minister in illis non denotabit suum ministerium, quod ad valorem Sacramenti requiritur: impositio autem illa libri non necessariò fit ab Episcopis, quia olim fiebat à Diaconis, & nunc fit ab aliquo ex Capellanis, ut dicitur in Ponticali. Et ob rationem dictam id, quod addit Vasquez n. 65. nempe ad substan-

Vasquez.

DIFFIC. X. & XI.

tiam formæ ordinationis Episcopi sufficere, quod verba, *Accipe Spiritum sanctum*, ab uno tantum proferantur, est falsum: quia scilicet in Sacramentis (excepto Pœnitentiæ) ab eodem ministro, à quo adhibetur materia proxima, debet applicari forma. Vnde in Concilio Carthaginiensi IV. can. 2. qui refertur can. Episcopus, de Consecratione, dist. 23. ubi dicitur; *Episcopus cum ordinatur, duo Episcopi ponant & teneant Evangeliorum Codicem supra caput & ceruicem eius, & uno supra eum stante benedictionem, reliqui omnes Episcopi, qui ad sunt, manibus suis caput eius tangant, per benedictionem non intelligitur prolatio formæ, sed aliqua carimonia accidentalis, quæ tunc erat in usu.*

DIFFICULTAS XI.

Quæ sit materia, & quæ forma in ordinatione Sacerdotis.

Onauentura in 4. dist. 24. 2. part. art. 1. q. 4. docet, totam materiam proximam ordinationis Sacerdotis sitam esse in sola impositione manuum Episcopi, & consequenter, totam formam sitam esse in solis illis verbis ei correspondētib; *Accipe Spiritum sanctum, quorum remisit peccata*, &c. Quod deduci videtur ex eo, quod in Concilio Carthaginiensi IV. & apud antiquos Patres, tantum reperitur mentio impositionis manuum Episcopi pro ordinatione Sacerdotis, & non reperitur mentio alterius materiæ. Et ratione probatur, quia per impositionem manus, utpote instrumenti instrumentorū, sufficienter significatur maximum Sacerdotij ministeriū, & possimilima Sacerdotis actio; ergo per eam impositionem solam, tamquam per materiam, confertur Ordo Sacerdotalis; quia quoties aliquis Ordo habet plures actiones, potestas illius tantum confertur traditione materiæ, & verbis, quibus significatur præcipua actio illius.

Richardus in 4. dist. 24. art. 4. Durandus q. 3. art. 2. Tapperus art. 17. §. De materia, & Valentia dist. 9. q. 1. pun. 5. docent econtrā, totam materiam proximam in ordinatione Sacerdotis sitam esse in traditione Calicis cum vino, & Patenæ cum pane, & totam formam in verbis dictæ traditionis correspondentibus, nempe, *Accipe potestatem offerendi Sacrificium*, &c. Quod videtur indicare Eugenius IV. in suo Decreto, dum pro ordinatione Sacerdotis non assignat aliam materiam, quam traditionem dictam, neque aliam formam, quam verba ipsi traditioni correspondentia. Et id etiam videtur indicari in cap. Presbyteris, de Sacramentis non iterandis, dum in eo impositio manuum, quæ fit in ordinatione Presbyteri & Diaconi, dicitur introducta ab Apostolis; & ob omissionem illius non esse Sacramentum iterandum, sed suppleendam esse: & tandem id deduci videtur ex eo, quod in aliquibus Pontificalibus non inueniuntur carimonia hæc impositionis manuum, neque inueniuntur verba ipsi correspondentia.

Et ratione probatur, quia per traditionem dictam, & per verba ipsi correspondentia denotatur consecratio, seu sacrificatio, quæ est præcipua actio Sacerdotis: ergo tantum per dictam traditionem, & per verba ipsi correspondentia, confertur character & potestas Sacerdotalis, & eis solis ordinatio Sacerdotis perficitur.

Scorus

Scotus. tamen in 4. dist. 24. Viguerius in Institutionibus, c. 16. §. 6. Bellarminus cap. 9. Vasquez disp. 139. Henriquez lib. 10. c. 6. Agidius dub. 7. Laymannus Tractatu 9. cap. 5. & Adamus disp. 7. q. 2. dub. 4. docent, & merito, in ordinatione Sacerdotis materiam proximam coalescere ex dicta traditione, & ex dicta manuum impositione, & formam coalescere ex dictis verbis utriusque correspondentibus.

Et in primis, traditionem Calicis cum vino, & Patenae cum pane, pertinere ad materiam proximam ordinationis Sacerdotis, & verba illa, *Accipe potestatem offerendi Sacrificium*, &c. pertinere ad formam, exprimit Eugenius IV. in suo Decreto. Quod autem eorum non fiat mentio in Concilio Carthaginensi IV. non obstat, quia non tam intendit materias & formas Sacramentorum explicare, quam ritum & modum seruandum in singulis ordinationibus.

Et id ratione constat, quia per traditionem dictam & per verba ipsi correspondentia, traditur potestas consecrandi seu sacrificandi, ut constat ex ipsis verbis, & ex eo quod recenter ordinatus paulo post consecrat cum Episcopo ordinante, & nulla alia caerimonia praecedit, per quam dicta potestas conferri possit: potestas autem consecrandi est effectus, proueniens ex ordinatione Sacerdotis.

Quod verò ad materiam proximam, & ad formam ordinationis Sacerdotis, etiam pertineant dicta impositio manuum Episcopi, & dicta verba ipsi correspondentia, satis indicat Tridentinum sess. 14. c. 3. de Sacramento Extremae Vnctionis, ubi ex illo Iacobi 5. *Inducat Presbyteros Ecclesiae*, &c. deducit, ministros Extremae Vnctionis esse Sacerdotes ab Episcopo rite ordinatos per impositionem manuum Presbyterij (id est dignitatis Episcopalis, & non conuentus Episcoporum, ut sumitur à Paulo 1. ad Timoth. 4. quia Paulus agit de ordinatione Episcopi, & Tridentinum supponit, Sacerdotes ordinari per impositionem manuum Episcopi, tamquam per materiam proximam. Addidit autem, ministrum vnctionis esse Sacerdotem ordinatum per impositionem manuum Episcopi, non quia existimet eam esse totam materiam proximam ordinationis Sacerdotis; quia optimè nouit dictum Decretum Eugenij IV. sed quia existimat, per hanc, & per verba ipsi correspondentia, conferri potestatem administrandi Sacramentum Extremae Vnctionis; quia hoc Sacramentum est consummatiuum Sacramenti Pœnitentiae, ad quod Sacerdoti confertur potestas per impositionem manuum Episcopi, & per verba ipsi correspondentia.

Et hoc idem ratione probatur; quia per eam impositionem manuum Episcopi, & per verba ipsi correspondentia, confertur potestas ad absolendum à peccatis, quae est potestas Ordinis reductiuè saltem, & effectus ordinationis Sacerdotis: ergo dicta manuum impositio, & verba ipsi correspondentia, pertinent ad materiam proximam, & ad formam ordinationis Sacerdotis. Quod verò per hanc impositionem, & per hæc verba, conferatur potestas ad absolendum à peccatis, patet; quia id significant verba illa: & eisdem verbis, quamuis non manuum impositione, sed insufflatione, Christus post resurrectionem Ioann. 20. contulit Apostolis potestatem absolendi à peccatis (ut definit Tridentinum sess. 14. cap. 1. & 5.) post collationem

potestatis consecrandi factam in nocte cenae traditione sui Corporis & sui Sanguinis iam ab ipso consecratorum, & illis verbis Lucae 22. *Hoc facite Luca 22. in meam commemorationem.*

Ex dictis constat, ordinationem Sacerdotis constare duabus partialibus ordinationibus, per quarum quamlibet confertur distincta potestas, & distinctus gradus gratiae; ita tamen, ut potestas consecrandi, quae prius confertur, conferatur independentè à potestate absolendi à peccatis; & ideo ante huius collationem ordinatus supradicta traditione, & verbis ipsis correspondentibus, verè & validè consecratur cum Episcopo ordinante; potestas verò absolendi nequit validè conferri ante collationem potestatis consecrandi (in quo Doctores communiter conueniunt) quia potestas in Corpus mysticum Christi, id est in fideles, supponit ex institutione Christi potestatem in verum Corpus ipsius Christi. Vnde sicut in ordinatione Sacerdotis reperitur duplex partialis ordinatio, & duplex partialis potestas; ita etiam reperitur duplex character partialis, quorum quilibet habeat annexam dictam potestatem.

Ad rationem verò pro Bonauentura adductam respondemus, non esse vniuersaliter verum, illam tantum rem, & illa tantum verba pertinere ad materiam & ad formam ordinationis, per quae denotatur potissima actio illius; quia illa omnia pertinent ad praedicta, per quae confertur potestas illius Ordinis: potestas autem Ordinis Sacerdotalis confertur per omnia praedicta. Et addimus, per manuum impositionem, & per verba ipsi correspondentia, non denotari potissimam actionem Sacerdotis, sed per dictam traditionem & per verba ipsi correspondentia, etiam si manuum impositio sit physice perfectior. Ex quibus etiam constat ad rationem pro Richardo, Scoto, & alijs.

Eugenius verò IV. in suo Decreto non assignat aliam materiam, neque aliam formam pro ordinatione Sacerdotis, quam dictam traditionem, & verba ipsi correspondentia, non quia existimaret non esse aliam, sed quia ibi non intendebat exactè tradere omnia quae pertinent ad materiam & ad formas singularum ordinationum, sed tantum adducere exemplum eius quod generaliter dixerat, nempe materiam cuiusque ordinationis esse illud, per cuius traditionem confertur Ordo; ad quod sufficiebat pro Sacerdotio adducere in exemplum dictam traditionem.

In cap. autem *Presbyter*, non est sermo de impositione, qua simul cum illis verbis, *Accipe Spiritum sanctum*, confertur potestas ad absolendum, sed de accidentali seu Ecclesiastica quadam caerimonia, qua in ordinatione Sacerdotis, ante collationem potestatis ad absolendum, imponuntur manus ab Episcopo & ab alijs Presbyteris, absque ullis verbis: & à solo Episcopo in ordinatione Diaconi, quae ritu & exemplo Apostolorum fit in Ecclesia; & si omittatur, supplenda est tempore statuto ad ordinationes faciendas. Quod verò illa manuum impositio Episcopi, & prolatio illorum verborum, *Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata*, &c. non habeantur in aliquibus Pontificalibus, non obstat; quia semper habita sunt, & habentur in Pontificali Romano, quod est regula omnium.

DIFFICULTAS XII.

Quæ sit materia, & quæ sit forma in ordinatione Diaconi.

Medina. Medina lib. 1. de Continentia cap. 39. docet, materiam proximam ordinationis Diaconi sitam esse in tribus traditionibus, quæ fiunt ab Episcopo, nempe in traditione Stola, in traditione Dalmaticæ, & in traditione libri Evangeliorum: & formam sitam esse in verbis correspondentibus dictis traditionibus; quia verbis illis correspondentibus significari videtur per eas traditiones, & per ipsa verba conferri gratiam Sacramentalem, ac proinde in eis consistere materiam & formam ordinationis Diaconi. Modus tamen iste dicendi, quoad traditiones Stola & Dalmaticæ, & quoad verba ipsis correspondentia, est singularis, & absque fundamento aliquo: quia per verba hæc, sub quibus traditiones istæ fiunt, si rectè expendantur, non significatur, per ipsa, & per eas traditiones quæ fiunt sub illis, gratiam conferri.

Durandus. Durandus in 4. dist. 24. q. 3. docet, totam materiam proximam in ordinatione Diaconi sitam esse in impositione manuum Episcopi; & consequenter, totam formam in verbis dictæ impositioni correspondentibus. Et in primis, materiam proximam sitam esse in dicta impositione, indicare videtur

Conc. Carth. Concilium Carthaginense IV. c. 4. dum pro ordinatione Diaconi assignat impositionem manuum

Dionysius. Episcopi. Et Dionysius de Ecclesiastica Hierarchia c. 5. dum ait, Episcopum, Sacerdotem & Diaconum perfici per impositionem manuum. Et ratione probatur, quia verbis dictæ impositioni correspondentibus, nempe, *Accipe Spiritum sanctum*, significatur gratiam conferri; ergo ea impositio pertinet ad materiam proximam ordinationis Diaconi, & verba ei correspondentia, ad formam. Quod verò materia proxima ordinationis Diaconi consistat in sola dicta impositione, & consequenter forma in solis verbis ei correspondentibus, indicat dictum Concilium Carthaginense, dum pro ordinatione Diaconi non assignat aliud quam dictam impositionem. Et ratione probatur, quia si materia in ordinatione Diaconi in aliquo alio simul cum manuum impositione consisteret, maxime in traditione libri Evangeliorum: in hac autem non consistit, quia etiam in ipso initio Ecclesiæ ordinabantur Diaconi, & ad serviendum altari, & tamen tunc nondum erat liber Evangeliorum; imò & tempore Durandi, ut ipse refert, in Ecclesia Anicienli, cui ipse præfuit Episcopus, in ordinatione Diaconi non tradebatur liber Evangeliorum.

Hofius. Hofius in Confessione Catholica c. 72. Henriquez lib. 10. cap. 8. & Adamus disp. 7. quæst. 2. dub. 3. docent, materiam proximam ordinationis

Adamus. Diaconi coalescere ex impositione manuum Episcopi, & ex traditione libri Evangeliorum; & formam ex verbis utriusque correspondentibus: in quod inclinant Bellarminus cap. 9. Egidius dub. 7. & Laymann cap. 5. dum dicunt, ex institutione

Bellarmin. Christi materiam ordinationis Diaconi coalescere ex impositione manuum Episcopi, & ex traditione alicuius rei, qua officium Diaconi ad serviendum Sacerdoti præfertim in altari, designetur; & huius rei determinationem Christum reliquisse Ecclesiæ,

quæ ex hac commissione designavit traditionem libri Evangeliorum. Et in primis materiam proximam sitam esse in ea impositione, paulo antea probabamus. Quod verò etiam consistat in traditione libri Evangeliorum, statim probabitur.

S. Thomas verò in 4. dist. 24. quæst. 2. art. 3. Secus quæst. 1. art. 3. Valquez disp. 238. cap. 4. Valentia disp. 9. quæst. 1. punct. 5. & Reginaldus lib. 30. cap. 2. docent, & merito, totam materiam proximam ordinationis Diaconi sitam esse in traditione libri Evangeliorum, & totam formam in verbis ei correspondentibus.

Et in primis, materiam proximam sitam esse in dicta traditione (& consequenter formam in verbis ei correspondentibus) expressit Eugenius IV. in suo Decreto fidei. Et ratione probatur, quia per eam traditionem, & per verba ipsi correspondentia, denotatur peculiare officium Diaconi servienti in altari Sacerdoti. Quod verò manuum impositio Episcopi non pertineat ad materiam ordinationis Diaconi (& consequenter, neque verba ei correspondentia ad formam) satis indicatur in cap. Presbyter 3. de Sacramentis non iterandis, dum manuum impositio, quæ fit in ordinatione Diaconi, dicitur introducta ritu Apostolorum: quia quæcumque materia Sacramentorum à solo Christo instituta & introducta est. Et ratione probatur, quia per manuum impositionem, & per verba ipsi correspondentia, nempe, *Accipe Spiritum sanctum, ad robur, & ad resistendum diabolo, & tentationibus eius*, nullum ministerium peculiare Diaconi denotatur, sicut denotatur per materiam & formam aliarum ordinationum.

Concilium ergo Carthaginense, quod adducitur pro priori parte Durandi, non assignat materiam ordinationis Presbyteri & Diaconi, sed discrimen inter carimoniam purè Ecclesiasticam impositionis manuum, quæ fit in ordinatione Sacerdotis, de qua loquitur cap. 3. & inter carimoniam purè Ecclesiasticam impositionis, quæ fit in ordinatione Diaconi, de qua loquitur c. 4. (etiam à c. 5. usque ad 9. agat de materia & forma Subdiaconatus, & quatuor minorum Ordinum inter eas autem impositiones id discrimen constituit, quod in ordinatione Presbyteri fit ab Episcopo, & ab alijs Presbyteris, & in ordinatione Diaconi à solo Episcopo. Et de eadem carimonia loquitur Dionysius cap. illo 5. dum ait, Episcopum, Sacerdotem, & ministrum perfici manuum impositione, subintellige, accidentaliter; quod etiam constat ex eo, quod pro ordinatione Episcopi tantum commemoratur impositio manuum unius Episcopi, quæ tantum est accidentaliter ordinationi Episcopi.

Et ad rationem pro eadem priori parte negamus, verbis illis correspondentibus impositioni manuum, nempe, *Accipe Spiritum sanctum*, significari, gratiam immediate conferri per ipsam impositionem, & per verba ipsa: quia illis tantum denotatur certa quædam fiducia in Episcopo impertrandi à Deo ipsi ordinando Spiritum sanctum, seu gratiam, media ordinatione statim faciendam, iuxta modum illum loquendi Lucæ 17. *Sed habetis fidem sicut granum sinapis, dixeris huic arbori, Eradicare, & transplantare, & obediet vobis*; ac proinde dicta verba non frustra dicuntur ab Episcopo ordinante, ut docet Tridentinum sess. 23. can. 14.

Et ad rationem pro posteriori parte Durandi respondent Valquez num. 43. Valentia disp. 9. quæst. 1. punct.

Reginald. punct. 4. & Reginaldus lib. 30. c. 3. n. 13. tempore illo, in quo nondum liber Euangeliorum erat scriptus, non fieri ordinationem Diaconi ad altare traditione libri Euangeliorum, sed sola manuum impositione (qua etiam eligebantur ad mensas) ex peculiari Christi cœcellione, postea verò ex Christi institutione in principio facta, pro tempore in quo futurus erat liber Euangeliorum, & ipse fieri sola traditione libri Euangeliorum, & satis congruenter; quia officium proprium Diaconi ipsi conueniens ex potestate ordinaria, est legere Euangelium tempore Sacrificij.

DIFFICVLITAS XIII.

*Quæ sit materia, & quæ forma in ordi-
natione Subdiaconi.*

Viguerius. **V**iguerius in Institut. c. 16. §. 6. docet, in ordinatione Subdiaconi materiam proximam esse traditionem libri Epistolarum, & verba ipsi correspondentia esse formam: quia sicut ad Diaconum pertinet legere Euangelium tempore Sacrificij, ita etiam ad Subdiaconum pertinet legere Epistolam: ergo sicut in ordinatione Diaconi materia proxima est traditio libri Euangeliorum, & verba sub quibus fit sunt forma; ita etiam in ordinatione Subdiaconi traditio libri Epistolarum est materia proxima, & verba, sub quibus fit, sunt forma.

Valquez. Valquez disp. 2. 38. c. 5. Ægidius dub. 7. & Laymannus cap. 5. docent, in ordinatione Subdiaconi materiam proximam sitam esse in traditione Calicis vacui, & Patenæ vacuæ; & formam in verbis sub quibus fit. Quod quoad materiam expressit Eugen. IV. in suo Decreto. Et ratione probatur, quia per eam traditionem, & per verba sub quibus fit; denotatur potestas ad propriam actionem Subdiaconi, nempe ad ministrandum Sacerdoti vasa Corporis & Sanguinis Christi.

Medina. Medina verò lib. 1. de Continentia, c. 44. *Formarius.* Formarius de Ordinibus, c. 2. & Adamus disp. 7. q. 2. *Adamus.* dub. 3. docent, materiam proximam in ordinatione Subdiaconi coalescere ex vtriusque materie dictæ traditione, & formam ex verbis sub quibus vtraque traditio fit, & meritis : quia per vtramque traditionem, & per verba vtrique correspondentia, denotatur & traditur potestas ad duas dictas actiones, quæ sunt propriæ Subdiaconi; ergo negari nequit, vtramque traditionem, & verba vtrique correspondentia, ad ordinationem Subdiaconi pertinere tamquam materiam & formam.

Quòd autem ministratio vasorum Corporis & Sanguinis Christi sit principalior lectione Epistolarum, non sufficit, vt in sola traditione vasorum consistat materia proxima ordinationis Subdiaconi, & forma in solis verbis sub quibus fit; sicut non sufficit, quòd actio consecrandi sit principalior absolutione, vt in traditione rei, per quam traditur potestas ad consecrationem, sicut fit tota materia proxima Sacerdotis, & tota forma in verbis ei correspondentibus.

Id verò, quod addit Medina, nempe, etiam traditionem vestium pertinere ad materiam proximam ordinationis Subdiaconi; & verba, sub quibus fit, etiam pertinere ad formam, est singulare, & absque fundamento, imò & contra rationem: quia per eam traditionē, & per ea verba, nulla de-

notatur potestas ad actionē aliquam Subdiaconi.

Ordinatio ergo Subdiaconi coalefcit ex vtraque dicta traditione, tamquam ex materia proxima totali; & ex verbis, fub quibus vtraque fit, tamquam ex forma totali. Verba autem fub quibus fit traditio vaforum, funt illa, quæ Epifcopos, poftquam fingulis ordinandis tradidit dicta vafa, dicit omnibus fimul: *Videte cuiusmodi minifterium vobis traditur*. quia nulla alia aptior, vt fint forma refpectu traditionis vaforum, proferuntur ab Epifcopo ordinante; quia ea verba, prout relata ad eam traditionem, fufficienter denotant poteftatem ad dictam actionem, & non alia, & aliàs moraliter coniunguntur cum ea traditione.

DIFFICVLITAS XIV.

*Quæ sit materia & quæ forma in ordina-
tionibus minoribus.*

Conueniunt Doctores, in ordinatione Oſti-
rij materiam proximam eſſe traditionem
clauium Eccleſiæ, & verba ipſi correſpondentia
eſſe formam: & materiam proximam in ordina-
tione Lectoris eſſe traditionem libri Lectionum,
quæ *Lectionarius* dicitur, & formam eſſe verba ſub
quibus fit: & materiam proximam in ordinatione
Exorciftæ eſſe traditionem libri exorcifmorum,
formam verò eſſe verba ipſi correſpondentia: &
quoad omnia prædicta, conſtat ex Pontificali Ro-
mano, & etiam ex Decreto Eugenij IV. dum lo- *Eugen. IV*
quens de materia minorum ordinationum, ſigni-
ficat conſiſtere in rerum ad ſua miniſteria perti-
nentium aſſignatione, & merito: quia per ſingulas
dictas tradiſiones, & per verba ipſis correſpon-
dentia, denotatur poteſtas ad proprias actiones,
ſingularum dictarum ordinationum.

Est tamen difficultas, quæ sit materia & quæ forma in ordinatione Acolythi.

Durandus in 4. dist. 24. quæst. 3. & Paludanus
q. 2. art. 3. docent, materiam proximam ordinatio-
nis Acolythi esse traditionem Vrccoli vacui, &
verba ipsi correspondentia esse formam: quia per
eam traditionem, & per ea verba, denotatur potes-
tas ad implendos vrcocolis vino & aqua, & de eos
fuggerendos, quod est propria actio Acolythi.

Bonaventura in 4. dist. 24. par. 2. dub. 5. Richardus art. 4. q. 3. & Angelus v. *Ordo*, n. 4. docent, materiam traditionem Candelabri cum cereo extincto, & verba ipsi correspondencia esse formam: quia per eam traditionem, & per ea verba, denotatur potestas ad accendendos cereos, & eos deferendos ante Sacerdotem, quod videtur precipua actio Acolythi.

Viguerius verò cap. 16. §. 6. Valquez disp. 237. Viguerius.
n. 35. Henriquez lib. 10. ca. 2. & Adamus disp. 7. Valquez.
c. 2. dub. 3. docent, materiam proximam in ordi-
natione Acolythi coalescere ex dicta vtrique tradi-
tione, & formam ex verbis vtrique correspond-
entibus, & merito: quia per vtramque dictam
traditionem, & per verba vtrique corresponden-
tia, denotatur potestas ad duas dictas actiones quæ
sunt propriæ Acolythi.

Quod verò vna actio Acolythi sit principalior
quàm altera (qualis videtur esse ministratio &
suggestio vini & aquæ) non sufficit, vtin sola tra-
ditione rei, & in verbis ipsi correspondentibus,
L l quibus

quibus denotatur potestas ad actionem principalem, consistat tota ordinatio Acolythi, ut in simili diximus Difficultate precedenti.

DIFFICULTAS XV.

Utrum ad valorem singularum ordinationum requiratur ex parte ordinandi tactus physicus rei, cuius traditione ordinatur.

Supponimus, necessarium esse necessitate precepti, quod ordinandus physice tangat rem seu materiam remotam, cuius traditione confertur Ordo, ut Calicem, Vreolum, Librum, &c. ut patet ex praxi Ecclesiae.

Hoc ergo supposito difficultas est, An dictus tactus physicus sit necessarius necessitate Sacramenti Ordinis, seu ad valorem illius.

S. Thomas in 4. dist. 24. q. 1. art. 1. quæstionc. 5. ad 3. Paludanus q. 1. art. 1. Viguerius cap. 16. §. 6. Valentia disp. 9. q. 1. punct. 5. Egidius disp. 2. n. 7. Bonacina disp. 8. quæst. vnica, puncto 3. & plures alij partem affirmatiuam tinentur: quia dictus tactus requiritur ad verificationem formæ, in qua dicitur, Accipe v. g. librum, aut cereferarium; quia quod non apprehenditur aut tangitur, non accipitur: imò etiam requiritur ad verificationem formæ, quia porrigendo rem seu materiam, dicitur, Accipe potestatem, &c. quia tunc verbum Accipe etiam refertur ad rem illam, cuius traditione traditur dicta potestas; quia tunc potestas traditur traditione rei seu materiæ.

Auctores tamen huius sententiæ ita ad valorem ordinationis requirunt tactum physicum materiæ remotæ, ut non requirant tactum physicum & immediatum singulorum quæ pro materia offeruntur; quia in ordinatione Sacerdotis non requirunt tactum immediatum vini & hostiæ, sed contenti sunt tactu immediato Calicis, quo etiam mediata tangitur vinum inclusum; & tactu immediato Patenæ, quo etiam mediata tangitur hostia posita supra Patenam: & in Rituali Romano, in quo nihil necessarium omittitur, non fit mentio immediati tactus vini, neque hostiæ: imò non pauci ex illis dicunt, sufficere tactum immediatum Calicis, quo mediata tangantur vinum in calice inclusum; & Patena & hostia supra Calicem posita.

Albertus in Summa v. Ordinamentum & ordinandorum peccata; Victoria n. 230. Armilla v. Ordo, num. 4. Vasquez disp. 246. & Laymannus cap. 5. partem negatiuam tradunt, & merito: quia ad verificationem formæ, nempe Accipe potestatem, denotatam oblatione materiæ, ut contingit in maioribus ordinationibus, vel Accipe librum, &c. ut in minoribus, non est necessarius tactus physicus materiæ adhuc mediatæ: ergo absque fundamento ad valorem ordinationis requiritur. Consequentia patet. Antecedens autem probatur, quia, ut quis verè & proprie dicat Accipe hoc vel illud, non est necessarium, ut ille cui offertur seu porrigitur, apprehendat seu accipiat illud, sed sufficit ut ipsi offeratur seu porrigatur, vix se patet, etiam si, ut verba illa effectum moralem sui imperij habeant, necessarium sit conferri & accipi quod offertur. Adde, quod si ex parte ordinandi necessaria esset ac-

ceptio ad verificationem dictæ formæ, non sufficeret tactus absque apprehensione seu retentione rei oblata; quia tactus absque apprehensione & retentione rei non est acceptio illius, & ideo Eugenius IV. in suo Decreto materiæ proximam ordinationis non solum appellauit traditionem & dationem rei, sed etiam porrectionem & assignationem, quo significat, ad valorem ordinationis non esse necessariam traditionem & dationem materiæ, sed sufficere assignationem & porrectionem. Addimus, nomen traditio aliquando significare non translationem, sed porrectionem seu oblationem rei; ex quo constat ad rationem aduersariorum.

Obseruandum est, quod quamuis opinio nostra sit verior, quia tamen non est certa, ac proinde qui non tangeret materiam, non esset certo ordinatus; ideo qui ordinatus est Sacerdos absque tactu materiæ, grauius peccat, si eo defectu & peticulo adeo extraordinarium non detecto, audiat confessiones, & Sacrificia pro alijs stipendio accepto offerat: quia nullus à tali Sacerdote absolutionem peteret, nisi in extrema necessitate; neque Sacrificia oblato stipendio, nisi in defectu aliorum; & rationabiliter conqueri potest, quod Sacerdos sic ordinatus, prædicta acceptaret non detegendo defectum adeo extraordinarium, ut moraliter neque in suspicionem venire. Et idem est de Sacerdote ordinato solo tactu immediato Calicis, non tangendo immediatè Patenam, quia tunc non est certum validè ordinari; secus verò si ordinatur tangendo immediatè Calicem & Patenam, quoniam non tangat immediatè hostiam, quia hoc est maximè certum moraliter.

DIFFICULTAS XVI.

Quos effectus tribuat Sacramentum Ordinis.

Conueniunt Catholici, Sacramentum Ordinis gratiam sanctificantem conferre; quod generaliter de omnibus Sacramentis noue legis definitur ab Eugenio IV. in suo Decreto fidei, de Tridentino sess. 7. can. 6. de Sacramentis in genere; & id specialiter definitur sess. 21. c. 3. de Sacramento Ordinis, & constat ex Paulo 1. ad Timoth. 4. & 2. ad Timoth. 1.

Et quia Sacramentum Ordinis saltem per se non confert primam gratiam iustificantem, quia non est Sacramentum mortuorum, institutum ad viuificandam animam; confert augmentum gratiæ, quia est Sacramentum viuorum institutum ad augendam vitam, ac proinde in suscipiente recipitur statum gratiæ; & ideo, qui est in statu peccati mortalis, ut illud suscipiat, tenetur aut Sacramentaliter confiteri, aut perfecte contreri, prout placuerit: quia nullo præcepto determinatè tenetur præmittere confessionem, in quo Deo communiter conueniunt: ipsi autem augmentum gratiæ per ordinationem collato annexa est ei institutione Christi collatio auxiliorum efficacium gratiæ, ad exercenda ministeria singulis Ordinibus propria.

Confertur autem dictum augmentum gratiæ per singulas dictas septem ordinationes; quia singulæ illæ sunt vera Sacramenta, ut diximus in præcedentibus; imò & per quamlibet partialem materiam.

materiam, & per quamlibet partialem formam, cuiuslibet partiali materie correspondentem eiusdem ordinationis, constantis ex pluribus materiis & formis, per quam confertur dicta potestas ad distinctum ministerium, confertur distinctus gradus gratiæ, cui gradui annectitur collatio auxiliorum proportionatorum dicto ministerio. Dicitur autem Ordo, verbi gratia Subdiaconi, constans ex pluribus partialibus formis, idem Ordo; quia ex Christi institutione non sunt separandæ; & Ordo Sacerdotis constans ex partialibus materiis, & ex partialibus formis, etiam dicitur idem Ordo, tum ob rationem prædictam, nempe quia una ordinatione Sacerdotis non est separanda ab altera; tum etiam, quia ordinatio, aut quasi ordinatio ad absolvendum supponit ad sui valorem ordinationem ad consecrandum.

Conveniunt Secundò Catholici, per Sacramentum Ordinis imprimi characterem: quod definit Eugenius IV. in suo Decreto, & Patres Tridentini sess. 7. can. 9. de Sacramentis in genere, & sess. 21. can. 4. innixi perpetuæ & constanti traditioni Ecclesiæ; & per quamlibet ordinationem, quæ sit Sacramentum, imprimi peculiarem & distinctum characterem, ac proinde, iuxta nostram sententiam, secundum quam, ut diximus in præcedentibus, omnes septem ordinationes sunt Sacramenta, imprimi septem characteres integrantes vnum totalem, sicut omnes septem ordinationes integrant vnam totalem ordinationem, & vnum totale Sacramentum.

Est tamen difficultas, An per partiales ordinationes eiusdem Ordinis, ut per ordinationem Sacerdotis ad consecrandum, & per ordinationem seu quasi ordinationem eiusdem ad absolvendum, & per ordinationem eiusdem in Episcopum, conferantur distincti characteres partiales.

Vasquez disp. 139. n. 57. & disp. 140. n. 54. Henriquez l. 10. c. 6. Reginaldus l. 50. c. 4. & Laymannus c. 4. docent, per priorem tantum partialem ordinationem eiusdem Ordinis imprimi characterem, non per posteriores, sed per has conferri novas potestates ad nova ministeria, consistentes aut in extrinseca denominatione destinationis diversæ ad illa ministeria, aut in modis realibus intrinsecis superadditis dicto characteri, ut ait Laymannus.

Paludanus vero in 4. dist. 24. q. 7. a. 3. Bellarminus c. 5. & Egidius disp. 10. n. 74. docent, per distinctas ordinationes partiales ad distincta ministeria eiusdem Ordinis, ut Sacerdotij (& idem est Subdiaconi & Acolythi) imprimi distinctos characteres partiales, & merito: quia conformius rationi est, quod sicut prior potestas per priorem ordinationem collata annectitur à Deo entitati physice characteris, ita etiam posterior potestas, & nova collata per posteriorem ordinationem, etiam annectatur novæ entitati physice partiali characteris: nihilominus ex eis partialibus characteribus vnus integratur eo modo, quo ex illis partialibus ordinationibus integratur vna.

DIFFICULTAS XVII.

Utrum Episcopus sit minister Sacramenti Ordinis.

Conveniunt Doctores, potestatem ordinariam conferendi Ordines Ecclesiasticos esse apud Episcopum consecratum, ut definit Tridentinum

sess. 23. c. 4. & can. 7. & contra Gratianum conveniunt, Episcopum, quamvis excommunicatum, suspensum, hæreticum, & degradatum, posse validè ordinare, quamvis non licitè: quia potestas ad validè conferendum Ordines annexa est ex Christi institutione characteri Episcopi, qui deleri non potest. Patres verò nonnulli, qui indicant ordinationem factam ab Episcopo excommunicato esse irritam, tantum intendunt, non esse habendam ut legitimam, ad eum effectum, ut sic ordinatus non permittatur uti Ordine sic sibi collato.

Observandum est Primò, ut optimè Vasquez disp. 243. c. 2. & Laymannus c. 9. potestatem ordinariam ordinandi esse apud Episcopum consecratum, & ipsi convenire tantum ratione Ordinis Episcopalis, non ratione aliorum; & consequenter Episcopum, quamvis carentem Ordinibus Diaconi & reliquis inferioribus (ut fieri potest) quia isti non necessariò præsupponuntur ad valorem ordinationis in Episcopum, sicut præsupponitur ordo Sacerdotalis, posse validè conferre, non solum eos quos ipse habet (in quo Doctores conveniunt) sed etiam eos quibus caret, ut contra Silvestrum v. Ordo. 2. & contra Henriquez lib. 10. c. 20. docent Vasquez & Laymannus. Eos tamen, quibus caret, nequit licitè conferre; quia, qui caret inferioribus ordinibus, prohibitus est in ordine superiori ministrare.

Observandum est Secundò, quod quamvis quilibet Episcopus possit quemlibet, capacem Ordinis, validè ordinare, nequit tamen licitè non sibi subditum ordinare, nisi ex licentia proprii Episcopi; quia prohibitum est in Concil. Nicæno can. 17. dum in eo ordinatio aliter facta dicitur irrita; quia nequit aliter irrita censeri, nisi quia sic ordinatus interdicitur Ordinem sic susceptum exercere; & id noviter fuit prohibitum in Tridentino sess. 23. c. 8. de Reformatione, ubi Episcopo ordinanti non subditum, imponitur pœna suspensionis à collatione Ordinum per vnum annum, & ipsi ordinato ab exercitio Ordinum sic susceptorum ad beneplacitum proprii Episcopi. Quilibet tamen sit subditus Episcopo quoad suspensionem Ordinum (ut exprimitur in cap. Cum nullus, de Temporibus ordinationum, in 6.) aut ratione natiuitatis in diocesi illius (ad quod credo sufficere, quod in ea fortitò natus sit, quia in ea erat mater causa itineris vel negotij) aut ratione domicilij in illius diocesi, aut ratione beneficii quod in eius diocesi obtineat: ac proinde, qui natus est in vna diocesi, & in alia habet domicilium, & in alia tertia habet beneficium, poterit à quolibet Episcopo ex illis tribus licitè ordinari. Conceditur tamen in Tridentino sess. 23. cap. 9. Episcopo, ut possit ordinare familiarem suum, quamvis non subditum, qui cum ipso fuerit per triennium commoratus, cum onere concedendi illi beneficium quam primum vacet; quod intelligitur, quamvis nullum habeat patrimonium, & quamvis nullius Ecclesiæ virget necessitas Clericorum: Episcopis verò merè titularibus, quamvis resideant in locis exemptis, & nullius diocesis, & in Monasteriis prohibetur in Tridentino sess. 14. c. 2. de Reformatione, ordinare aliquem, quamvis suum familiarem, sub pœna suspensionis ab exercitio Pontificalium per vnum annum.

DIFFICULTAS XVIII.

*Utrum alij non Episcopi sint ministri
Sacramenti Ordinis.*

Conueniunt Primò Catholici contra hereticos, laicos non esse ordinarios ministros ordinationis; imò nec Ecclesiasticos non Episcopos, quamuis Sacerdotes.

Conueniunt Secundò Doctores, nullum non Sacerdotem (quamuis Cardinalem) posse esse ministrum ex commissione ordinationis à Christo institutæ, cui conuenit ratio Sacramenti; quia nec factò aliquo, nec alio fundamento constat non Sacerdoti posse committi.

Est tamen difficultas, An Sacerdotes non Episcopi possint esse ministri Sacramenti ordinationis ex commissione Romani Pontificis. Addimus, ex commissione Romani Pontificis, quia nec factò aliquo, nec alio fundamento agnoscitur posse ex commissione alterius.

Adrianus.
Maior.

Adrianus in 4. quæst. de Sacram. Confirmationis, art. 3. & Maior dist. 7. quæst. vnica, docent, Sacerdotes non Episcopos, quamuis Cardinales, non posse ex commissione Romani Pontificis Ordinem aliquem conferre, nec minorem: quia Christus nullum alium ministrum ordinationis instituit, nisi Episcopum.

Richardus.
Silvester.
Covarruvias.
Bonacina.

Richardus in 4. dist. 25. a. 1. q. 7. Silvester v. Ordo. 3. q. 7. Covarruvias lib. 1. Variarum, c. 10. n. 10. & Bonacina puncto 4. docent, Sacerdotem non Episcopum posse ex commissione Romani Pontificis Ordines minores conferre, quia id sæpè factum est; non verò maiores, quia id nec ex factò aliquo, nec aliunde constat.

Turrianus.

Franciscus Turrianus in Annot. ad Concil. Nicænum can. 54. & alij, quos refert Valquez, existimant posse ex commissione Romani Pontificis quatuor minores & Subdiaconatum conferre, non verò reliquos.

Gabriel.

Supplemento Gabriel in 4. dist. 25. quæst. 1. a. 3. & alij existimant, Sacerdotem non Episcopum posse ex commissione Pontificis conferre quatuor minores Ordines, & Subdiaconatum, & Diaconatum, sed non Sacerdotium: quia hoc numquam legitur factum.

Aureolus.
Angelus.
Glossa.
Innoc. IV.
Panorm.
Valquez.
Ochagavia.

Aureolus verò apud Capreolum dist. 25. qu. 1. ar. 2. Angelus v. Ordo. 2. nu. 2. Glossa in can. Peruenit. distinct. 95. Innocentius IV. in cap. 4. de Consecratione, nu. 4. Panormitanus n. 9. Valquez disp. 243. c. 4. & Ochagavia q. 7. docent, & meritò, Sacerdotem non Episcopum posse ex commissione Romani Pontificis omnes Ordines, usque ad Sacerdotium inclusiue, conferre. Quod indicat Eugenius IV. in suo Decreto, dum ait: *Ordinarius minister huius Sacramenti (nempe Ordinis) est Episcopus.* quia eo indicat, non Episcopum posse ex commissione esse ministrum Sacramenti Ordinis,

Eugen. IV.

ac proinde omnium dictarum ordinationum, quia omnes sunt Sacramenta; & non est maior ratio vnius, quam alterius. Et quamuis ordinatio Episcopi sit Sacramentum, tamen nequit esse minister principalior illius, ob discrimen inter ordinationem Episcopi, & inter ordinationem reliquorum ministrorum: quia Episcopus est superior omnibus aliis ministris, & indecens est, quòd ab inferiori benedicatur & consecratur, tamquam à principali ministro; & ob id creditur ex Christi institutione ordinationem Episcopi non posse committi

non Episcopo, tamquam principali ministro, quo dicemus Difficultate XIX.

Et id specialiter probatur, quoad omnes ordinationes inferiores, excepto Sacerdotio, ex facto: quia de facto commissæ est ab Innocentio VIII. facultas Abbatibus Ordinis Cisterciensis, conferendi suis subditis omnes Ordines, excepto Sacerdotio, in Bulla quadam contenta in noua Compilatione priuilegiarum ipsius Ordinis, priuilegio 118. & quoad ordinationes Minores, & quoad ordinationem Subdiaconatus, constat, quia Victoria in Summa n. 235. affirmat se uidisse Bullam Pontificis, in qua eisdem Abbatibus concedebatur facultas conferendi suis subditis Ordines minores, & Subdiaconatum. Et quoad ordinationes minores constat; quia modò inest facultas Cardinalibus, etiam non Episcopis, & Abbatibus exemptis conferendi Ordines minores, quamuis in Tridentino sess. 25. c. 10. de Reformatione, Abbatibus, & alijs quibuscumque exemptis, existentibus intra aliquam diæcesim, prohibitum sit, nec ulli, nisi suo subdito regulari, primam tonsuram, ne minores Ordines conferant.

DIFFICULTAS XIX.

*Quot Episcopi requirantur ad valorem
Ordinationis Episcopi.*

Supponimus Primò, in quo conueniunt Doctores, vno aut altero excepto, ordinationem Episcopi non posse committi non Episcopo, saltem tamquam ministro principali; quia est valde indecens, maiorem à minori consecrari & benedicere, & ex altera parte id nulla coniectura nulloque facto possumus affirmare: unde Episcopus nequit valide ordinari, adhuc ex commissione Papæ, nisi saltem ab aliquo Episcopo.

Supponimus Secundò, ex decreto & confirmatione Ecclesiæ, ordinationem Episcopi non possit nisi à tribus Episcopis fieri; & aliter, quam à tribus, illicitè fieri.

Est tamen difficultas, An ad valorem ordinationis requiratur, quòd fiat à tribus Episcopis.

Paludanus apud Siluestrum v. Consecratio. 1. num. 1. partem negatiuam tuetur, quam etiam dicant ipse Silvester & Armilla eodem verbo, n. 2. & Antoninus 3. p. tit. 14. cap. 19. Et id primò supponi videtur in can. 1. Apostolorum, dum dicitur, Episcopum debere à duobus vel à tribus Episcopis ordinari: & idem habetur apud Clementem 1. 3. Constitut. c. 20. Quòd si ad valorem ordinationis non requiruntur tres Episcopi, non est ratio aliqua sufficiens, vt affirmemus vnum Episcopum non sufficere. Et id secundò etiam supponi videtur in Concilio Arausicano l. c. 21. dum dicitur, vt si duo Episcopi præsumpserint aliquem inuitum (intellige non omnino, sed aliquo modo inuitum) Episcopum facere, uterque Episcopus ordinans deponatur, & in locum vnius substituitur qui vim passus est, & in locum alterius ordinatur alius. vbi supponitur, Episcopum verè ordinari à duobus Episcopis. Et Tertio id supponere videbatur Simon Chananaus Apostolus, qui, refert Clemens lib. 8. Constitut. c. 27. alias 35. percutiebat ordinationem Episcopi fieri à duobus vel à tribus Episcopis; & de ordinato ab vno statuit, vt tam ordinatus quam ordinans deponatur: quòd si non esset verè ordinatus, deponi non posset.

Holstenius

Hosienſis. Hosienſis verò, & Gloſſa in cap. *Ne Epifcopi*, de Tempor. ordinat. Bellarminus de Notis Eccleſiæ c. 8. Vaſquez diſput. 243. c. 6. & Egidius diſp. 20. dub. 9. docet, ad valorem ordinationis Epifcopi ad minus requiri tres Epifcopos, & meritò: quia ad ordinationem Epifcopi, ex inſtitutione Chriſti requiruntur tres Epifcopi: ergo requiruntur ad valorem ordinationis illius. Conſequentia pater. Antecedens autem probatur, quia ab initio naſcentis Eccleſiæ ad ordinationem Epifcopi fuerunt requiſiti tres Epifcopi, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anacleus. Anacleus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

Anicetus. Anicetus, vt expreſſit Anacleus Epif. 2. & ſignificat Paulus 1. ad Timoth. 4. dum ſupponit, ordinationem Timothei in Epifcopum fuiſſe per impoſitionem manuum Presbyterij, id eſt conuentus Epifcoporum, ad quem ad minus requiritur congregatio trium Epifcoporum. Et idem Antecedens expreſſit Anicetus Papa Ep. ad Epifcopos Galliæ c. 1. vbi loquens de ordinatione Iacobi Minoris in Epifcopum Ieroſolymæ, quam Anacleus refert factâ à Petro & à Iacobo Maiore & à Ioanne, cuius verba ipſe Anicetus adducit, ſic ait: *Si autem non minus quam à tribus Apoſtoliſ tantus vir fuit ordinatus Epifcopus, patet proſpecto eos formam inſtituente Domino tradidiſſe, non minus quam à tribus Epifcopis ordinari debere.* Et quamvis Iacobus Minor non fuerit ordinatus Epifcopus ab illis, ſed antea immediatè fuerit à Chriſto, ſicut alij Apoſtoli, & ab illis tribus tantùm fuerit assignatus Epifcopus Eccleſiæ Ieroſolymæ; nihilominus hæc assignatione factâ ab illis tribus, denotata fuit forma inſtituta à Chriſto ad ordinationem Epifcopi: quia vulerunt tres concurrere ad electionem & assignationem illius in Epifcopum Ieroſolymæ, vt in ea imitarentur formam à Chriſto inſtitutam pro ordinatione Epifcopi.

bus, tamquam à miniſtris minùs principalibus, ex commiſſione Pontificis: & quia eſſet in eo, quòd conſecraretur & benediceretur à ſimplici Sacerdote, tamquam à principali miniſtro, quamvis fieret ex commiſſione Pontificis, idè credimus adhuc ex ea non poſſe validè fieri à ſimplici Sacerdote, tamquā à principali miniſtro. Vt verò dicta commiſſio fiat licitè, requiritur cauſa aliqua conſiderabilis ſeu grauis, vt deducitur ex teſtimonio Chananai, & ex facto D. Gregorij, quod non fuit factum abſque graui aliqua cauſa: non tamen requiritur, vt commiſſio validè fiat; quia non eſt diſpenſatio in Iure aliquo diuino, ſed conſeſſio facultatis ſimilis ei, quæ conſertur ad abſoluendum à reſeruat, quæ ſit validè, quāvis fiat abſque cauſa.

Ad primum ergo fundamentum aduerſariorum, deſumptum ex canone 1. Apoſtolorum, & ex Clemente 1. 3. Conſtitut. c. 2. reſpondemus, ibi ſignificari, ad ordinationem Epifcopi ſufficere duos vel tres Epifcopos ſimul cum Metropolitano, qui ſemper & immobiliter fuit Iure Eccleſiaſtico requiſitus.

Ad ſecundum, deſumptum ex Concilio Arauſicano 1. reſpondemus, quòd quādo in eo dicitur, ordinatum à duobus, quādo inuitus ordinatur, ſubſtituendum eſſe loco vnius ordinantis, non intelligatur abſque noua ordinatione ipſius inuiti ordinati; cui non aduerſatur quòd ſubditur, nempe pro altero ordinante ordinandum eſſe alterum (quò videtur particulā ſubſtituendum eſſe non ſignificari ordinandū eſſe) quia etiam dici potuit ſubſtituendum eſſe alterum, & forſan dicitur ſubſtituendum eſſe loco vnius ordinantis, quia fuit apparenter ordinatus, & pro altero ordinante dicitur ordinandum eſſe alterum; quia nullatenus fuit alter ordinatus adhuc apparenter.

Ad tertium, deſumptū ex Chananæo, reſpondemus, quando de ordinato ab vno, & de illum ordinante ait, tam ordinantem quā ordinatum deponendum eſſe, non ſupponere ordinatum ab vno eſſe verè ordinatum; quia eo verbo *deponendum eſſe* tantum ſignificat, ordinatum ab vno, non eſſe permittendum exercere officium Epifcopi, quia non fuit verè ordinatus; & ordinantem, quia illicitè ordinavit.

DIFFICULTAS XX.

Utrum ſemine ex inſtitutione Chriſti ſint capaces ordinationis Eccleſiaſticae.

PROCEDIT difficultas de ordinatione Eccleſiaſtica à Chriſto in Sacramentum inſtituta. Circa quam hæretici, dicti Pepuziani, exiſtimarūt, etiam feminas ex Chriſti inſtitutione eſſe capaces cuiuſcumque ordinationis Eccleſiaſticae, etiam Epifcopatus. Primò, quia id indicare videtur Paulus ad Galat. 3. dum ait, in Chriſto Ieſu maſculum & feminam vnum eſſe, & in eos non eſſe diſcrimen. Secundò, quia femina poteſt eſſe prophetiſſa; qualis erat Maria ſoror Moyſis, & Anna filia Phaniel, Luca 2. ergo poteſt eſſe clerica, imò Epifcopa. Tertio, quia antiquitus in Eccleſia fuerunt Subdiaconiſſæ, & Diaconiſſæ, & Presbyteræ, & Epifcopæ, vt conſtat ex abrogatione ordinationis earum, facta à Græcis in Concilio Laodicenſi can. 11. & Con. Laod. refertur can. *Mulier*. 32. diſtinct. & à Latinis in Concilio Arauſicano 1. can. 26.

Catholici tamen conueniunt, feminas ex Chriſti inſtitutione

Concilium
Arauſic.

institutione non esse capaces ordinationis à Christo instituta: quod indicat Paulus 1. ad Corinth. 4. dum ait, turpe esse mulieri loqui in Ecclesia, adhuc interrogando; & idem monet, ut si quid velint discere, domi viros suos interrogent: turpius autem est, feminam in Ecclesia Sacrificium offerre, & sacrificanti ministrare. Et id constat ex eo, quod Christus nec suam matrem, nec Magdalenam, neque aliam feminam, nec Ecclesia feminam aliquam ordinaverit, quod absque dubio Christus aut Ecclesia fecisset, si ex Christi institutione id posset valide fieri.

Ad primum ergo fundamentum hæreticorum respondemus, Paulum ibi tantum voluisse significare, inter masculum & feminam nullum esse discrimen in Christo, quoad iustificationem & meritum. Ad secundum concedimus, feminas posse esse & fuisse prophetissas; negamus tamen, posse ordinari: quia prophetia absque indecentia potest esse in femina, & non ordinatio; quia prophetia non constituit feminam superiorem in Ecclesia, bene tamen ordinatio; & idem ex Christi institutione non fuit facta habilis ad ordinationem ab ipso institutam.

Ad tertium respondemus, olim aliquas institui Diaconissas, non ordinatione Diaconatus ad munus Ecclesiasticum Diaconi, sed ad curam feminarum, ut eis in quibusdā necessitatibus assisterent, præsertim in ordine ad Baptismum suscipiendū, & ad iam susceptum, ut indicat Epiphanius Hæresi 69. & præter has fuisse alias Diaconissas non ob aliquod officium, sed quia erant vxores virorū, qui separatione facta quoad torum, ordinabantur Diaconi; & simili ratione erant alie Subdiaconissæ, & alie Presbyteræ, & alie Episcopæ, quia earum viri simili separatione facta ordinati erant aut Subdiaconi, aut Presbyteri, aut Episcopi, de quo legendus est Vasquez disp. 245. & Laymanus cap. 6.

Epiphanius. Paludanus. Layman. Bonacina. Observandum est contra Vasquez, Laymannum & Ochaguiā, ut optime Paludanus in 4. dist. 25. q. 3. a. 1. ex dispensatione Pontificis feminas posse valide consura clericali initiari, etiam si prima tonsura tribuatur masculis tamquam præuium ad ordinationem: quia hæc ordinatio est ex sola institutione Ecclesiæ; & non repugnat feminam esse capacem illius, quod in masculis est præparatio præuia, quamvis non sit capax eius ad quod est præparatio in masculis. Et ob eandem rationem possent ex dispensatione Pontificis quatuor minoribus Ordinibus initiari, si non essent ex Christi institutione, sed tantum ex institutione Ecclesiæ, ut credunt Vasquez & alij. Circa hermaphroditum legatur Laymannus libro 1. in priori Tomo, Bonacina disputat. 8. quæst. vnica, par. 5. & noster Tractatus de Irregularitate, Disputat. 11. Difficultate XIV.

DIFFICULTAS XXI.

De ætate requisita ad ordinationem Ecclesiasticam suscipiendam.

Conueniunt Doctores, quemcumque masculinum, habentem vsum rationis, esse capacem ordinationis Ecclesiasticæ: quia Christus in habente vsum rationis nullam præscripsit ætatem ad suscipiendam valide ordinationem, sicut nec ad valide suscipiendam reliqua Sacramenta.

Est tamen difficultas, An infantes ante vsum rationis sint capaces ordinationis: & idem est de perpetuo amente.

Durandus in 4. dist. 25. q. 2. & Petrus Sotus de Institutione Sacerdotum, lect. 5. partem negatiuam adtinentur: quia ordinans verbis formæ dicit ordinando, *Accipe, aut potestatem, aut Spiritum sanctum, aut librum*, aut aliam rem sensibilem; quæ verba cum sint imperij, necessarii sunt dirigenda ad eum qui capax est imperij passiuī, cuius infans ante vsum rationis est incapax.

S. Thomas verò in 4. dist. 25. q. 1. a. 1. quæstione 1. Scotus q. 2. Vasquez disp. 246. & cōmuniter Doctores partem affirmatiuam merito tradunt. Etiam quoad Ordines minores, & quoad Subdiaconatum, supponitur in c. vnica de Clerico per saltum promoto. Quod si infans ante vsum rationis est capax dictorum Ordinum, etiam erit aliorum, ad quos Episcopatus; quia minores Ordines, & scilicet Diaconatus, non minus sunt Sacramētum, & non minus imprimunt characterem, quam reliqui minores. Et ratione probatur, quia infans capax est omnium Sacramentorum, quæ non requirunt essentialiter conditionem aliquam statui infantis repugnantem; quia est capax Baptismi, & Confirmationis, & Eucharistiæ, quia non requirunt talem conditionem; & non est capax Matrimonij, nec Pœnitentiæ, quia essentialiter requirunt actus liberos; nec Extremæ Vnctionis, quia tantum instituta est pro his, qui pro tempore, quo confertur, possint habere peccata actualia, aut debita prope restantis, & qui possint egere auxiliis ad relictandum demoni: Sacramentum autem Ordinis, adhuc Episcopatus, nullam requirit conditionem repugnantem statui infantis.

Ad rationem ergo pro aduersariis respondemus, illo verbo *Accipe* in forma ordinationis, non denotari imperium propriè & in rigore, quod tantum dirigitur ad eum qui est capax imperij passiuī, cuius infans non est capax, sed tantum denotari efficaciam & infallibilem vim Sacramenti Ordinis ad collationem potestatis & gratiæ, quarum infans est capax: & quamuis ad valorem ordinationis requiratur tactus physicus materiæ illius, cuius oblatione confertur potestas (quod nos negamus) infans est capax illius.

Sed quamuis ex institutione Christi (& consequenter ad valorem Ordinis) nulla certa ætas requisita sit in Ordinando, tamen ex iure Ecclesiastico (& consequenter, ut licet fiat) pro prima tonsura requisitum est septennium in Rubrica Pontificali, de Ordinibus conferendis: imò in Tridentino sess. 23. c. 4. de Reformatione, pro prima tonsura requiritur certa scientia (de qua postea dicemus) quæ regulariter non inuenitur ante nonum annum. Pro minoribus vero Ordinibus nulla in iure præscribitur certa ætas: ea tamen quæ requiruntur à Tridentino c. 11. quæ regulariter non inuenitur ante 12. annum. Pro maioribus autem Ordinibus nouissime in Tridentino sess. 23. c. 12. de Reformatione præscribitur, ut nullus ad Subdiaconatum ante 22. & ad Diaconatum ante 25. & ad Presbyteratum ante 25. ætatis suæ annum promoueat: unde qui habet 22. inchoatum, ordinari potest Subdiaconus, & sic de aliis duobus, quia qui inchoauit annum, iam est in eo, & non ante eum.

Et id voluit Tridentinum etiam in ordinatione Regulariū obseruari, non obstatibus quibuscumque

priuilegijs, quo reuocatum mansit priuilegium Minoribus ab Innocentio VIII. concessum, vt Generalis & Provincialis possint dispensare, vt Religiosi ipsi subditi possint 22. anno completo ad Presbyteratum promoueri. Et quamuis Pius V. voluit, vt Mendicantes non obstante Tridentino, vterentur suis priuilegijs; tamen Gregorius XIII. reuocauit, vt constat ex Motu proprio, qui exstat apud Nauarrum in fine Summar. Et quamuis postea ipse Gregorius XIII. (vt Cardinales Congregationis Tridentini referunt) restituerit Mendicantibus sua priuilegia, sed in foro tantum conscientie; & ideo non possunt vt dicto priuilegio dispensandi in dicta etate ad Presbyteratum requisiti: quia Superiores non aliter ordinant suos subditos, quam mittendo illos ad Episcopum cum literis dimissorijs, & in eis debet contineri vera testificatio etatis, vt priuilegium profit; ac proinde dispensatio in ea etate non potest fieri nisi in foro exteriori, ad quam vt sic non habent priuilegium. Ad hoc tamen, vt aduertit Vasquez nu. 45. poterit dictu priuilegiu prodesse Regularibus, vt si forte aliquis bona fide ordinetur ante 25. annu, post 22. possit Provincialis dispensare cum illo, vt exerceat Ordinem. Pro Episcopatu nulla Iure nouo Ecclesiastico prescripta est etas; Iure tamen Ecclesiastico antiquo cap. Cum in cunctis. de Electione, prescripta est etas 30. annoru completoru.

DIFFICULTAS XXII.

De qualitate ordinandorum.

Trident. Pro prima tonsura in Tridentino sess. 23. c. 4. de Reformatione, prescribitur, vt ea initiandus susceperit Confirmatione, & rudimenta fidei sciat & legere, & scribere, & quod non initiatur ille de quo non sit probabilis coniectura, quod eligat id genus vitæ, vt Deo fideliter seruiat, & non vt declinet iudiciu seculari. Nihilominus, quia Tridentinum nullum quoad predicta tradit preceptum, sed tantum simplicem monitionem, ideo Episcopus, qui ordinat eum, quæ prudenter timet habere intentionem ducendi uxorem, & is qui, habens eam intentione, ordinatur, non peccat saltem mortaliter: & idem est de ordinante, & de eo qui ordinatur absque reliquis predictis, excepta scientia, quoad primam tonsuram, & quoad reliquos Ordines; quia quamuis scientia prescripta a Tridentino pro illis, non sit ab ipso requisita ex necessitate, est tamen sic requisita in can. Illiteratos. distinct. 36. & in c. Cum in cunctis. de Electione. & in cap. finali, de Temporibus ordinationum, in 6.

Trident. Pro quatuor verò minoribus Ordinibus Tridentinum c. 11. prescribit, vt ad eos non admittantur, qui ignorant linguam Latinam, & de quibus non speretur habituros scientiam sufficientem ad maiores Ordines.

Trident. Pro Subdiaconatu & Diaconatu Tridentinum cap. 13. prescribit, vt eis initiandi habeant bonum testimonium, & sint in minoribus Ordinibus probati, & sint literis, & his quæ ad eos exercendos pertinent, instructi, & sperent se seruatuos continentiam. Sed quia ea, quæ ad eos exercendos pertinent, facile possunt ex Rubricis Missalis addisci, ideo possunt absque indecentia ordinari, quamuis ea non sciant antea.

Trident. Pro Sacerdotio verò Tridentinum cap. 14. prescribit, vt eo initiandi habeant bonum testimoniu,

& qui possint populum docere quæ necessaria sunt ad salutem, & ad rectè administranda Sacramenta, subintellige Baptismum, Eucharistiam, & Extremam Vnctionem, non Pœnitentiam; quia ad hanc administrandam noua approbatio requiritur ab ipso Tridentino c. 15. Ex eo verò, quod in articulo mortis pœnitentis possint pœnitentiam absque noua approbatione administrare, quando non est alius approbatus, non videtur necessarium, vt ante ordinationem sciant necessaria ad id, imò nec post ordinationem; quia est casus rarissimus, pro quo non videtur necessarium, neminem ordinari Sacerdotem, qui non sciat necessaria ad id. Deinde pro eis, qui maioribus initiantur, statuit Tridentinum sess. 21. c. 2. de Reformatione, ne quis (subintellige, secularis) maioribus ordinetur, nisi habeat congruam sustentationem ex beneficio certo, aut ex pensione, aut ex patrimonio: imò quando non ex beneficio, sed ex pensione, aut patrimonio, non nisi pro necessitate aut commoditate Ecclesiæ ordinandi: qui verò ficto patrimonio, aut ficta pensione, aut ficto beneficio ordinatur, grauiter peccat; tamen non est suspensus, vt aduertimus Tractatu de Suspensione, Difficultate XI 11.

DIFFICULTAS XXIII.

De temporibus ordinationum.

Certum est, primam tonsuram quouis anni tempore, & quouis die, & hora, & loco dari posse, & etiã, vt dicitur in Pontificali, minores Ordines quouis die Dominica: imò vnam aut alteram personam, quouis die festo posse ad minores Ordines promoueri: Subdiaconatum verò (& consequenter Diaconatum & Presbyteratum) non nisi in Sabbato Quatuor Temporum anni, & in Sabbato ante Dominicam passionis, & in Sabbato sancto ante Dominicam Resurrectionis, vt dicitur in c. De eo autem. de Temporibus ordinationum: in quibus etiam possunt minores Ordines conferri. Imò in Hispania consuetudine receptum est, vt in ieiunio Quatuor Temporu ante Sabbatum minores Ordines conferri possint; quod introductum est, ne quis in eodem die Sabbati simul recipiat ordines Minores, & Subdiaconatu, quauis id non sit prohibitum, vt aduertit Vasquez disp. 246. nu. 47. sed tantum in eodem recipi duos Ordines sacros, in c. Dilectis. de Temporibus ordinationu, & in Tridentino sess. 23. c. 13. de Reformatione. Episcopatum autem non posse conferri nisi in die Dominica, constat ex antiqua praxi Ecclesiæ, & tradit Leo I. Epist. 79. cap. 1. & refertur in can. Quod die. dist. 75.

Circa interstitia seu interualla temporu quo vnus ordo confertur, vsque ad tempus quo alius conferri possit, in Tridentino sess. 23. c. 11. dicitur, minores Ordines per interstitia conferendos esse, nisi aliud Episcopo magis expedire videatur; vbi tempus interstitij seu interualli non assignatur, ac proinde remittitur arbitrio Episcopi: sed iam in Hispania consuetudine introductum est, vt minores Ordines eadem die absque interstitijs conferantur. Et in eodem cap. dicitur, nemini conferendum esse Subdiaconatum, nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum; nec Diaconatu, nisi post alteru annum à susceptione Subdiaconatus, vt patet ex c. 13. nec Presbyteratu, nisi post alterum annum à susceptione Diaconatus, vt patet ex cap. 14. Iudicio tamen Episcopi relinquatur, vt in interstitijs dispense, prout necessitas vel

utilitas Ecclesiæ postulauerit, quæ verè postulat vt ordinetur, qui habet beneficium, aut capellaniam cum obligatione celebrandi Sacrum, & etiam (vt Congregatio Cardinalium declarauit) vt ordinetur qui in literis aut in virtute magnos fecit profectus; quia is ordinatus, erit utilis Ecclesiæ. Præpositus autem Generali Societatis Iesu, & delegatis ipsius, concessa est facultas à Gregorio XIII. dispensandi cum suis subditis in interdictis; quæ comunicata & delegata est Prouincialibus, vt constat ex Compendio suorum priuilegiorum, v. *Ordinis*. §. 3. & noluit vt in eo priuilegio Religio alia communicet cum Societate: vnde quando nostri mittuntur à Prouinciali vt ordinentur, mittuntur dispensati ab ipso in interdictis, nulla egentes dispensatione Episcoporum.

DIFFICULTAS XXIV.

Quo iure prohibitum sit, sacris & maioribus Ordinibus initiatum, Matrimonium contrahere.

Supponimus, in quo Doctores cōueniunt, sacris & maioribus Ordinibus initiatos, prohibitos esse matrimonium contrahere, & esse inhabiles ad id, vt constat ex Tridentino sess. 24. can. 9. imò ab initio Ecclesiæ Christianæ fuisse prohibitos matrimonium contrahere, constat ex can. 27. Apostolorum, in quo ex Clericis tantum permittitur Cantoribus & Lectoribus matrimonium contrahere; quæ prohibitio post paucos annos videtur contrahitio vlu abrogata quoad initiatos minoribus Ordinibus, & Subdiaconatu, vt deducitur ex c. *A multis*. de Etate & qualitate & ordine, edito ab Innocentio III. dum dicitur, Subdiaconatum non fuisse Ordinem sacrum in primitiua Ecclesiā; quia eo significatur, tunc non fuisse illi annexam obligationem non contrahendi matrimonium, ex quo Ordo dicitur sacer, vt satis insinuat in dicto c. *A multis*. Prædicta tamen prohibitio renouata fuit quoad Subdiaconos, Diaconos & Presbyteros in Sexta Synodo generali in Trullo can. 6. approbato in dicto c. *A multis*; & modò perseuerat in tota Ecclesiā, tam Græca quàm Latina: & in Ecclesiā Latina qui illud de facto contrahunt, incurrunt ipso facto excommunicationem maiorem, latam in Clement. v. de Consanguinitate & affinitate; & fuisse inhabiles ad id à tempore Calixti II. deducitur ex can. *Presbyteris*, dist. 27. edito ab ipso in Concilio Romano cap. 2.

Hoc ergo supposito, conueniunt Doctores, sacris initiatos, prohibitos esse matrimonium contrahere ex lege Ecclesiastica, siue immediatè & ratione sui, siue mediatè, mediante videlicet voto ex lege Ecclesiastica annexo Ordinibus sacris, de quo dicemus Difficultate xxvi.

Est tamen difficultas, An sacris initiati sint etiam iure diuino positiuo prohibiti matrimonium contrahere.

Clichtouæ lib. 1. de Continentia c. 13. Medina lib. 2. de Continentia c. 7. Maior in 4. dist. 24. q. 2. Waldensis de Sacramentis cap. 28. & Franciscus Turrianus lib. de Sexta, septima, & octaua Synodo Generali, in expositione sexti Canonis sextæ Synodi, docent, sacris initiatos, etiā iure diuino esse prohibitos matrimonium contrahere. Primò, quia dicta prohibitio continetur in Scriptura, quia 1. ad Timoth. 3. dicitur, quod Episcopus sit tantum vnus

uxoris vir; & paulò inferius idem subdit de Diaconis, & ad Titum 1. de Presbyteris. Secundo, quia id prohibetur ab Apostolis can. 27. quem Patres Trullani renouarunt can. 6. Sextæ Synodi Tertio, quia in Synodo Neocæsariensi can. 1. & in Concilio Romano sub Siluestro can. 19. statuitur, vt Presbyter, qui post ordinationem uxorem duxerit, ab ordine deponatur: & in Concilio Arelatensi III. can. 7. idem prohibetur sub pena excommunicationis. Tunc autem non imponebatur pœnæ adeò graues, nisi pro transgressione Iuris diuini. Quarto, quia prohibitio hæc sancta fuit, & seruatur in vtraque Ecclesiā, tam Græca quàm Latina; ergo est diuina, & non purè Ecclesiastica; quia mirum esset, vtramque Ecclesiā in eo conformari, sicut nec conformantur in castitate seruanda ab ordinatis post matrimonium; quia Græci, qui post matrimonium ordinantur, eo vtuntur, & licet, vt dicemus Difficultate sequenti.

Sotus verò in 4. dist. 58. q. 1. art. 2. Bellarminus in 1. 1. de Clericis, c. 18. Vasquez disp. 248. Egidius disp. 20. du. 11. & Laymannus c. 11. docent, & merito, sacris initiatos non iure diuino, sed iure tantum Ecclesiastico, siue mediatè siue immediatè esse prohibitos matrimonium contrahere. Quod specialiter de Subdiaconis significat Innocentius III. in dicto c. *A multis*, dum ait, Subdiaconum non semper habuisse annexam obligationem continentia, ac proinde non ex iure diuino. Et id generaliter de Ordinibus sacris satis indicat Tridentinum sess. 24. can. 9. dum ait: *Si quis dixerit, Clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel Regulares castitatem solemniter professos, posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstat lege Ecclesiastica, vel voto, anathema sit*: quia dum sacris Ordinibus initiatos non posse licet nec validè contrahere, attribuit legi Ecclesiastica, vel voto, nulla mentione facta legis diuinæ, satis indicat, neutrum ex lege diuina dimanare; quia huius primò mentionem fecisset. Et id probatur ex eo, quod nullo sufficienti fundamento constat Deum id prohibuisse; quia non primo, nec secundo aduersariis; quia his tantum probatur, dictam prohibitionem esse Apostolicam, non diuinam: & id ad summum probatur quarto aduersariis fundamento. Addimus ad *siuimum*, quia Ecclesiā Græca & Latina bene possunt conformari ad tradendam & seruandam prohibitionem aliquā, quamuis non diuinam, nec Apostolicam. Quod verò in Concilio Neocæsariensi & in Romano id prohibeatur sub dictis pœnis, non cōuincit dictam prohibitionem esse diuinam; quia pro transgressione legis humanæ, etiam tunc passim imponebantur prædictæ pœnæ.

Quod verò Ordo sacer non reddat personas inhabiles iure diuino ad matrimonium, & id non irritet, sed tantum iure Ecclesiastico, diximus Tractatu de Matrimonio, Disp. xvi. Difficultate 1.

Quod autem prohibitio Ecclesiastica, qua sacris initiati prohibentur matrimonium contrahere, & sunt inhabiles ad id, sit rationalis & sanctissima, & non parum congrua ministris altaris (quod hæretici impugnant) ita manifestum est, vt necesse sit id expendere, nec obiectioibus hæreticorum satisfacere: id tamen poterit videri apud Vasquez, Egidium & Laymannum.

Addimus, eo ipso, quod sacris initiati prohibentur matrimonium contrahere, etiam prohiberi fornicari.

nicari: quia matrimonium ipsis prohibetur propter copulam; prohibetur autem illis tam matrimonium quam fornicatio intuitu obsequantiae & reuerentiae Ordinis; ac proinde peccatum contra dictam prohibitionem est quasi sacrilegium, non contra Religionem, sed contra duliam sacram erga personas sacras.

DIFFICULTAS XXV.

Quo Iure prohibitum sit Sacris initiatis vti Matrimonio ante Ordines contracto.

Supponimus, sacris initiatis, antea coniugatos, saltem Iure Ecclesiastico, siue immediate & ratione sui, siue mediate ratione voti ex lege Ecclesiastica annexi Ordini sacro, prohibitos fuisse, & ab initio Ecclesiae matrimonio antea contracto vti: quod significat Clemens Romanus Episcopus ad Iacobum fratrem Domini, vel potius ad Simeonem, dum ait: *Quod si post ordinationem ministro altaris contigerit proprium inuadere cubile uxoris, sacrarii non intree limina, nec sacrificij portitor fiat*; quod ab Apostolo Petro accepisse testatur. Idem quoque constat ex Sixto III. lib. de Castitate, & ex Siricio Papa Episcopus. 4. quae est in Concilio Telleni, & ex Epiphano lib. Adversus haereticos, Haeresi 59.

Hoc ergo supposito, difficultas est, An sacris initiatis post matrimonium contractum, sint etiam Iure diuino prohibiti vti matrimonio antea contracto.

Franciscus Turrian. lib. de 6.7. & 8. Synodo generali in exposit. 3. canonis Sextae Synodi, & lib. 2. de Dogmaticis characteribus, partem affirmatiuam tuetur, quam latissime probat testimonis Scripturae, Conciliorum, Pontificum, & Patrum, quae omittimus, quia sunt longa & facilia, & videri possunt apud Vasquez disput. 2. 37.

S. Thomas vero 2.2. q. 88. ar. 1. Medina l. 1. de Continentia, cap. 7. Bellarmus lib. 1. de Clericis, Vasquez & communiter Doctores partem negatiuam tradunt, & merito. Primum, quia nullo sufficienti fundamento constat, Deum sacris initiatis usum matrimonij antea contracti prohibuisse. Secundum, quia Graecis sacris initiatis (exceptis Episcopis) licitum fuit, imò & modò est, vti matrimonio antea contracto; ergo id non est prohibitum Iure diuino. Consequentia patet, quia Iure diuino omnes tenentur. Antecedens autem constat ex Stephano Papa III. in Conc. Lateranensi, & refertur in can. *Alter*. d. 31. & ex Clemente III. in c. *Quasi*. de Penitentia & remissionibus, & ex Innocentio III. in cap. *Cum olim*. de Clericis coniugatis, & ex Concilio Lateranensi sub eodem Innocentio III. ex Graecis & ex Latinis congregato, c. 14. & ex Sexta Synodo in Trullo congregata can. 13. vbi illis tantum prohibetur usus matrimonij pro tempore vicis suae: quod etiam Gregorius libro 1. Epistolarum Episcopus. 42. docet de Subdiaconis, Siciliae tunc existentibus, & refertur in can. *Ante trichinum*, distinct. 31.

Prædicta tamen lex Ecclesiastica non vtendi matrimonio ante Ordines sacros contracto, non solum in Ecclesia Graeca, contraria consuetudine abrogata fuit, vt deducitur ex dictis, etiam si postea in tota Graecia, aut in aliquibus partibus reuixerit (vsque ad Sextam Synodum, post cuius tempus omnino reuocata mansit) vt indicat Epiphanius Haeresi 59. & Hieronymus Episcopus. 53. dum supponunt, Clericos non posse vti matrimonio antea contracto; sed

etiam reuocata fuit in Ecclesia Latina ante Concilium Illiberitanum (cui praefuit Hosius Cordubensis, qui etiam praefuit Concilio Nicæno) vt indicatur can. 33. illius, dum innouatur primitiua prohibitio his verbis: *Placuit in totum* (id est pro omni tempore, & non tantum pro tempore vicis suae) *prohiberi Episcopis, Presbyteris, Diaconis, & Subdiaconis, positis in ministerio* (id est, qui sunt proxime & immediate deservientes in altari) *abstinere a se coniugibus suis, & non generare filios*. quae ex tunc permansit & permanet.

DIFFICULTAS XXVI.

Utrum Sacris initiati obligentur ad continentiam lege Ecclesiastica immediate, an mediante voto.

Supponimus, in quo conueniunt Doctores, sacris initiatis in Ecclesia Latina ad continentiam ab omni actu venereo teneri.

Est tamen difficultas, Quo teneantur ad id? Scotus in 4. dist. 37. q. 1. Paludanus q. 1. art. 2. & Scotus. Valentia q. 5. puncto 5. docent, sacris initiatis Iure Ecclesiastico & immediate teneri ad dictam continentiam, & non voto. In primis teneri Iure Ecclesiastico, probatur, quia alias, qui omnino ignoraret annexum esse votum continentiae sacris Ordinibus, aut qui id sciens intenderet non vouere, non contraheret peculiarem obligationem continentiae, quod videtur falsum. Quod verò non teneatur voto, probatur, quia qui sacris initiantur, etiam si ab Episcopo de continentia seruanda admonentur, nullum tamen continentiae votum emittunt; ergo ad illam non obligantur voto, quia nemo obligatur voto, nisi a se ipso emissio.

Caietanus Tom. 1. tract. 27. Medina l. 5. de Continentia, c. 2. & Vasquez dist. 247. docent, Sacris initiatis non teneri immediate ad continentiam ex lege Ecclesiae, sed teneri immediate ex voto sacris Ordinibus ex lege Ecclesiastica annexo. Et in primis teneri ex voto, supponi videtur in c. *Cum olim*. de Clericis coniugatis, & maxime in c. vnico de Voto & voti redemptione, in 6. Quod verò non teneantur immediate ex lege Ecclesiastica, probatur, quia alias Sacris initiatis, qui ad propriam vel ad alienam accederet, duplici peccato peculiari, superaddito peccato luxuria, peccaret, vno infidelitatis seu irreligionis contra religionem erga Deum, contra votum altero quasi irreligionis contra duliam, ratione prohibitionis Ecclesiasticae intuitu status Ecclesiastici, quod videtur durum.

Egidius verò dist. 20. dub. 13. Rebellus l. 3. de Matrimonij impedimentis, qu. 10. docent, sacris initiatis ad dictam continentiam teneri, non solum voto Ordinibus sacris ex lege Ecclesiastica annexo, si illud saltem implicite emisissent; sed etiam immediate lege Ecclesiastica.

Et in primis Ordinibus sacris ex lege Ecclesiae annexum esse votum continentiae, constat ex Gregorio l. 1. Ep. 42. & refertur can. *Nullum*. dist. 28. vbi praecipit, vt nullus deinceps Subdiaconus ordinetur, nisi prius se caste victurum promittat; & etiam vt votum continentiae ab ordinandis sacris Ordinibus exigatur: imò in c. *Cum olim*. de Clericis coniugatis, & maxime in cap. vnico de Voto & voti redemptione, in 6. supponitur votum continentiae in ipsa Ordinis susceptione emitti. vbi nomine *voti* nequit intelligi lex Ecclesiastica continentiae, vt ex contextu posterioris capituli constat. Hoc

Hoc ergo supposito, constat, sacris initiatos ad continentiam teneri voto, quia verè emittunt vorū continentiam, si non explicitè, saltem implicitè, Ordinem sacrum suscipiendo, quando illum scienter suscipiunt, & dictam annexionem scientes. Ex quo constat ad posteriorem rationem pro Scoto, Paludano & Valentia adductam. Et sanè si sacris initiati non tenerentur voto continentiae, motus incontinentiae interior, siue voluntatis, siue appetitus sensitui, non esset in illis specialiter peccatum; quia lege Ecclesiastica nequit motus internus prohiberi.

Quod verò etiam teneantur ad continentiam immediatè ex lege Ecclesiastica istis incontinentiam immediatè prohibente, negari non potest quoad aliquā; quia in primis lege Ecclesiastica immediatè prohibetur matrimonium contrahere, ut etiam statetur Vasquez nu. 100. & constat ex can. illo 27. Apostolorum, id prohibente Synodo Trullana, & numquam abrogato, nisi quoad Subdiaconos & alios Clericos inferiores; renouato tamen intra paucos annos quoad Subdiaconos, & quoad alios Clericos superiores, in Sexta Synodo in Trullo can. 6. approbato in c. *A multis*. de *Etate & qualitate & ordine*. imò Ecclesia non solum illis prohibet matrimonium, sed etiam eos reddit inhabiles ad id lege sua immediatè; & non redduntur inhabiles voto ipso, ut dicimus Tract. de Matrimonio, Disp. xv. & xv. 1. Eo autem ipso, quod Ecclesia aliquibus prohibet matrimonium, etiam eis prohibet copulam, & quemcumque actum Venereum exteriorè, quem potest; quia propter actus eis prohibet matrimonium; & ob id actus copulae, & quicumque alius Venereus inter affines, quibus prohibitum est matrimonium inter se, prohibentur specialiter, & sunt specialiter peccata.

Et tandem quod lege Ecclesiastica immediatè teneantur ad non contrahendum matrimonium, constat, quia lege Ecclesiastica immediatè id illis prohibetur, ut constat ex can. illo 33. Concilij Ilberitani, recepto à tota Ecclesia Latina.

Vnde sacris initiatus, qui non vouit adhuc implicitè continentiam, aut quia in infantia ordinatus fuit, aut quia ignorauit annexionem voti continentiae, aut quia intendit non vouere, ad nullam continentiam tenetur specialiter ex voto, tenetur tamè ex lege Ecclesiastica ad continentiam exteriorè, etiam ille qui metu ordinatur (sicut baptizatus tenetur legibus Ecclesiae, quamuis in infantia baptizetur, & ex metu, & nolens Ecclesiae legibus obligari) quia specialis lex continentiae lata est pro initiatis sacris Ordinibus. Is tamen, qui ordinatur intendendo non vouere continentiam, non tantum peccat pro tunc quando ordinatur non vouendo, sed etiam pro tempore sequenti, quousque aut explicitè aut implicitè voueat; quia ad eam vouendam tenetur tamquā ad aliquid annexum statui, quem suscepit, quod etiam forsitan est verum, etiam si quis in infantia aut ex metu ordinetur.

Constat ergo, actum Venereum exteriorè sacris initiati, qui saltem implicitè vouit, esse triplex peccatum distinctae speciei, nempe vnum luxuriae contra castitatem, & aliud sacrilegij contra Religionem, ex qua obligat votum, & aliud quasi sacrilegij contra duliā sacram ratione legis Ecclesiasticae id prohibentis, intuitu reuerentiae statui Ecclesiastico debita. Addidimus actum Venereum exteriorè, quia interior, ut voluntatis & appetitus, de quo non potest Ecclesia iudicare, non erit pec-

catum contra duliā sacram, quia non est contra dictam legem Ecclesiasticam, quia Ecclesia nequit illum prohibere.

DIFFICULTAS XXVII

Utrum Sacris initiati teneantur tonsuram Clericalem gestare.

Supponimus, gestationem Clericā, seu tonsuram Clericalem, factā in summitate capitis instar coronae, initium sumpsisse à D. Petro (ut aduertit Beza l. 5. Hist. Anglicana; & Germanus Patriarcha Constantinopolitanus in Theoria rerum Ecclesiasticarum, Tomo 4. Bibliothecae antiquorum Patrum) qui aut propria voluntate sic est attonsus in memoriam coronae spinę Christi, aut ab his, ad quos missus fuit ad prædicandum, in ludibrium & illusionem, quod Ecclesia voluit in honorem conuerti.

Hoc ergo supposito, conueniunt Doctores, Clericos minoribus Ordinibus initiatos, habentes Ecclesiasticum beneficium, & maioribus initiatos, quamuis beneficio carentes, teneri tonsuram Clericalem gestare; quia id præcipitur Sacris initiatis in cap. *Si quis*. de Vita & honestate Clericorum, & minoribus Ordinibus initiatis beneficium habentibus in c. *Joannes*. de Clericis coniugatis. Et idem præcipitur vtrique in Motu proprio edito à Pio V. super reformationem Cleri Urbis (& idem est de habitu Clericali; quia etiam id eis præcipitur in cap. *pauult*. de Vita & honestate Clericorum, & in Clementina, *Quoniam*, eodem titulo) Clericos vero minoribus initiatos carentes beneficio, non teneri tonsuram Clericalem gestare; imò hos, qui bigami sunt, non posse, ut constat ex cap. *Alterationis*, de Bigamis, in 6.

Est tamen difficultas, An Clerici, tonsuram gestare obligati, peccent mortaliter eam non gestando. Caietanus v. *Clericorum peccata*, docet, prædictos Clericos non peccare mortaliter ex vi præcepti, secluso contemptu & contumacia, non gestando Clericam seu tonsuram instar coronae, quia generaliter existimat præcepta humana ex vi iustitiae secluso contemptu & contumacia, non obligare sub mortali. In hoc tamen fundamento manifestè fallitur Caietanus, ut contra ipsum docent communiter Doctores in Tractatu de Legibus.

Panormitanus in c. *Si quis*. de Vita & honestate Clericorum, Angelus v. *Clericus*. 4. num. 1. & Nauarrus c. 25. n. 100. absolūtè & absq; ulla limitatione docent, Clericos prædictos peccare mortaliter non gestando Clericam, seu tonsuram instar coronae; quia est omisso rei grauis præcepta.

Siluester v. *Clericus*. 2. n. 2. Armilla n. 11. Vasquez disp. 250. n. 24. Reginaldus lib. 30. c. 2. Laymannus cap. 12. puncto 6. & cōmuniter Doctores, docent, prædictos Clericos, ex vi dicti præcepti, posse peccare mortaliter, non gestando Clericam, seu tonsuram in modum coronae; sed de facto non peccare mortaliter, nisi quando mora temporis, in quo non gestatur, est adeo notabilis, ut deur occasio vilipendendi statum Clericalem, & meritò; quia id præcipitur Clericis in honorem status Clericalis, ut non vilipendatur, ac proinde ex hoc fine delictum est grauitas & leuitas transgressionis huius præcepti, quae, attentā morā temporis, & attento consuetudine, discernenda est arbitrio prudētis. Vnde quauis res præcepto dicto præcepto sit grauis ex obiecto, id est possit esse grauis; de facto tamen potest esse leuis ex paruitate morae temporis.